Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

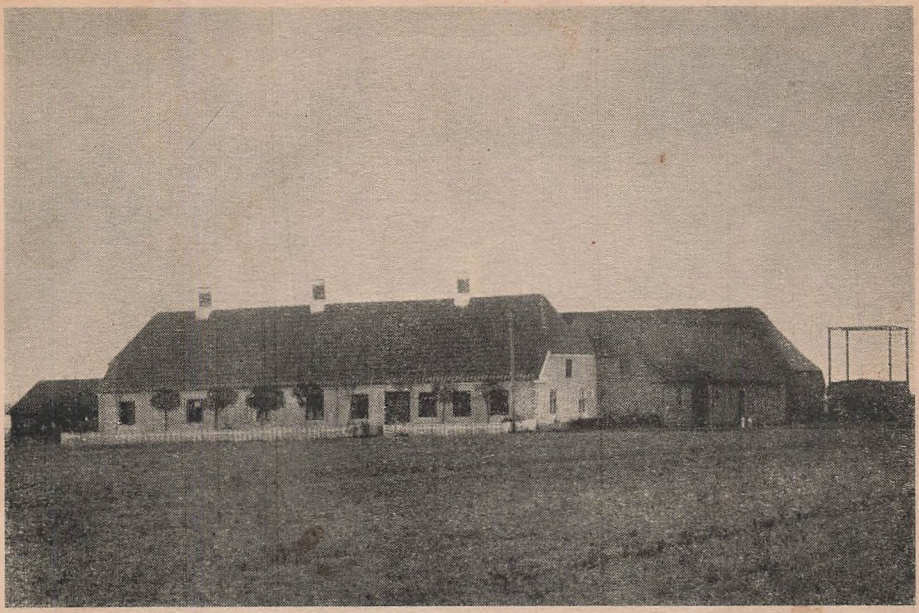
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Albæk Møllegaard.

ALBÆK MØLLE I SKJERN OG SLÆGTEN DERFRA SIDEN 1622

ALBÆK MØLLE

ALBÆK MØLLE I SKJERN OG SLÆGTEN DERFRA SIDEN 1622

TRYKT SOM MANUSKRIPT

1940
J. STRANDBYGAARDS BOGTRYKKERI
SKJERN

Indhold:

Der begyndes med en Skildring af Lundenæs for at faa Overblik over Albæk Mølles Forhold dertil i Fæstevæsenets Tid og over, hvordan det gik til, at den kom til at tilhøre Ejeren af Lønborggaard og derefter overgik til Selveje.

Matrikuleringen af 1688 giver ogsaa Oplysning om Møllen, dens Ansættelse i Mølleskyld og om Jorden, der hørte dertil.

Slægtstammen i Møllen omtales udførligt med Undtagelse af de 5 af Mads Thomsens Børn, dem er der givet Slip paa. Der vilde en mere indgaaende Undersøgelse til for at følge dem.

Stammen og Slægten i Østgaarden i Albæk er der gaaet mere løst hen over.

Ved Afskrivelsen af de gamle Dokumenter er i Reglen den gamle Stavemaade brugt.

Register over Slægten fra Albæk Mølle.

	Side
Thomas Madsen, sen., og Anne Nielsdatter	24—26
Deres Børn	
Anne Thomasdatter	24
Niels Thomsen	25
Lauge Thomsen	25
Mads Thomsen g. m. Mette Olesdatter	26
Deres Børn	
1. Thomas Madsen	27
2. Ole Madsen	28
3. Niels Madsen	28
4. Anne Marie Madsdatter	28
5. Anne Magrethe Madsdatter	28
6. Anne Marie Madsdatter	28
7. Christen Madsen	28
Thomas Madsen g. m. Anne Cathrine Henriksdatter	33
I. Henrik Thomsen	36
II. Henrik Thomsen	36
III. Mette Rahbek Thomasdatter	36
A. Ane Marie Frandsen	49
B. Søren Frandsen	49
a. Mette Christine Frandsen	49
1. Bernhard Teodor Fürst Sørensen	49
Glen Edith Mette Fürst Sørensen	50
2. Leo Teodor Fürst Sørensen	50
b. Madsine Frandsen	50
1. Eli Kristensen	50
Villy Kristensen	50
Maja Kristensen	50
2. Kirsten Kristensen	50
Preben Nielsen	50
3. Svend Aage Kristensen	50
4. Erna Kristensen	50
c. Fransiska Eline Frandsen	50
1. Oluf Lauridsen	50
Henning Juel Vang Lauridsen	50
2. Kristen Lauridsen	50
3. Søren Lauridsen	50
d. Christen Madsen Frandsen	50
1. Edel Frandsen	50
2. Erik Frandsen	50
3. Ib Frandsen	50
e. Anne Mette Augusta Rahbek Frandsen	50

f. Jensine Kathrine Abildtrup Frandsen 50
g. Petrea Margrete Langtind Frandsen 50
C. Thomas Christian Frandsen 51
a. Bodil Marie Frandsen 51
b. Mette Rahbek Frandsen 51
1. Larsine Kristine Markussen 51
2. Magdalene Markussen 51
Johanne Kirstine Nielsen 52
Mejner Skærbæk Nielsen 52
Arne Adolf Nielsen 52
3. Villadssine Mathilde Markussen 52
Kristian Børge Kousgaard 52
4. Laura Marie Markussen 52
5. Thomas Skærbæk Markussen 52
6. Kristine Holm Markussen 52
7. Ester Skærbæk Markussen 52
8. Nanna Skærbæk Markussen 52
9. Kristian Skærbæk Markussen 52
10. Harry Skærbæk Markussen 52
11. Aage Skærbæk Markussen 52
12. Anker Skærbæk Markussen 52
c. Bertel Christian Frandsen 52
d. Frands Sønderby Frandsen 52
1. Thomas Halfdan Sønderby Frandsen 52
2. Nanna Gudrun Sønderby Frandsen 52
e. Anton Christian Frandsen 52
1. Thomas Winther Frandsen 52
2. Nanna Magdalene Frandsen 52
3. Birthe Johanne Frandsen 52
f. Jensine Kathrine Frandsen 52
1. Aksel Trustrup Jensen 52
2. Maja Trustrup Jensen 52
g. Margrethe Petrea Frandsen 52
1. Mary Sara Rejkjær 23
2. Thomas Evald Rejkjær 53
3. Poul Rejkjær 53
4. Verner Rejkjær 53
h. Villadssine Mathilde Frandsen 53
D. Henrik Frandsen 53
IV. Mads Christian Thomsen 53
V. Anne Cathrine Thomasdatter 54
A. Thomas Christian Christensen 54
a. Christian Christensen 54
b. Søren Christensen 54
1. Anna Marie Christensen 54

2. Thomas Christian Christensen 54
3. Olav Peder Christensen 44
B. Niels Christensen 54
VI. Mette Marie Thomasdatter 54
A. Maren Pedersen 58
a. Peder Christian Christensen 61
1. Ebbe Rahbek Christensen 61
b. Nielsine Marie Christensen 61
1. Peder Christian Haahr 62
Poul Martin Haahr 62
Niels Ole Haahr 62
Jørn Haahr 62
2. Ebba Haahr 62
Jørgen Haahr Nielsen 62
Birthe Haahr Nielsen 62
3. Peder Thorlund Haahr 62
c. Christen Rahbek Christensen 62
1. Ebba Marie Rahbek 63
2. Johannes Rahbek Christensen 63
3. Mads Rahbek Christensen 63
4. Sine Marie Rahbek Christensen 63
5. Jens Rahbek Christensen 63
6. Gerda Rahbek Christensen 63
d. Andreas Rahbek Christensen 63
1. Ebbe Rahbek Christensen 63
2. Marie Rahbek Christensen 63
3. Mads Rahbek Christensen 63
4. Knud Rahbek Christensen 63
5. Peder Christian Rahbek Christensen 63
6. Sigrid Rahbek Christensen 63
7. Mads Rahbek Christensen 63
8. Bodil Rahbek Christensen 63
e. Thomas Christensen 63
1. Ebbe Rahbek Christensen 64
2. Christian Rahbek Christensen 64
B. Else Pedersen 70
C. Thomassine Pedersen 70
a. Mette Marie Brink 70
1. Jens Oluf Gammelgaard 71
2. Hans Brink Gammelgaard 71
3. Karen Gammelgaard 71
4. Thora Gammelgaard 71
b. Mary Brink 71
c. Petrea Kristine Brink 71
1. Else Johanne Beiter 71

2. Johannes Beiter 71
Asta Lehmann Beiter 71
3. Hans Henrik Lehmann Beiter 71
4. Sigrid Beiter 71
5. Carl William Beiter 71
6. Ingeborg Beiter 71
d. Henrik Brink 72
e. Et dødfødt Drengebarn 72
f. Eva Elise Brink 72
1. Sine Rahbek 72
2. Hans Rahbek 72
3. Poul Rahbek 72
4. Holger Thue Rahbek 72
5. Gerda Rahbek 72
6. Helga Rahbek 72
g. Henrik Brink 72
1. Hannah Helene Brink 72
2. Hans Ulrik Brink 72
3. Edith Brink 72
4. Ragnhild Brink 72
5. Jens Peter Brink 72
6. Jytte Brink 72
h. Peder Christian Brink 72
1. Hans Henrik Brink 72
2. Gudrun Brink 72
3. Jens Martin Brink 72
4. Ellen Brink 72
5. Axel Brink 72
i. Jens Abildtrup Brink 72
1. Else Margrethe Brink 73
2. Helle Merete Brink 73
3. Karen Rostgaard Brink 73
D. Jensine Marie Pedersen 73
E. Karen Cathrine Pedersen 73
a. Carl Peder Christian Grønlund 73
1. Christian Grønlund 73
2. Aksel Grønlund 73
3. Karen Margrethe Grønlund 74
F. Jens Pedersen 74
VII. Madsine Thomasdatter 75
VIII. Anne Magrethe Thomasdatter 75
Anne Thomasdatter, Søster til Mads Thomsen i Albæk Mølle, født 1737 24
Anne Thomasdatter 24
Datteren Anne Mikkelsdatter 25

Sønnen Jens Mikkelsen 25
Sønnen Thomas Mikkelsen 25
Datteren Johanne Mikkelsdatter 25
Jens Mikkelsens Søn Mikkel Jensen, kaldet Mikkel Smedegaard 25
blev i 1825 gift med Kirsten Sørensen fra Stauning og overtog Smedegaard. Han blev af Sognebeboerne skænket en Erkendtlighedsgave, bestaaende af et smukt Sølvbæger, som stadig opbevares i Gaarden og har følgende Inskription: »Erindring til Mikkel Jensen Smedegaard, Dannebrogsmand, samt Sognefoged i Skjern Sogn fra 1840 til 1863 fra Beboerne dersteds til Tak for hans redelige og velvillige Færd.«

De havde 4 Børn:

Mette Mikkelsen
Jens Mikkelsen
Søren Mikkelsen
Bodil Mikkelsen

I. Mette Mikkelsen f. 1826 gift med Enkemand og Gaardmand Jeppe Christensen i Marup.

A. Kirsten Jepsen g. m. Jens Peder Hansen, Gjaldbæk, Borris.

a. Hans Hansen g. m. Alma Kristiansen fra Falster, Gaardmand i Gjaldbæk.

1. Kirsten Hansen.

b. Jeppe Hansen g. m. Mette Rahbek Sønderby, Borris, bor paa Brænderigaarden i Brejning.

1. Kirsten Hansen.
2. Jenny Hansen.

B. Mette Kathrine Jepsen g. m. Gaardejer Hans Hindbo, Bølling.

a. Kathrine Hindbo g. 1. G. m. Jens Falk Tøstesen fra Skjern.

1. Thomas Falk Tøstesen
2. Hans Tøstesen
   Kathrine g. 2. G. med Hans Jepsen, Hvirvelgaard, Bølling.
3. Meta Jepsen
4. Jens Falk Jepsen

b. Kristen Hindbo g. m. Marie Dalgaard fra Bølling, Gaardmandsfolk i Taulov.

1. Hans Hindbo
2. Else Hindbo.

c. Jeppe Hindbo g. m. Petrine Dalgaard fra Bølling, de har en Farm i Kanada.

8 Børn
1. Meta Hindbo
2. Jenny Hindbo
3. Hans Holger Hindbo
4. Karl Henrik Hindbo
5. Mariane Hindbo

d. Johannes Hindbo g. m. Engel Kirstine Mikkelsen fra Sdr. Kærgaard, Skjern. De bor i Gosdalgaard, Bølling.
1. Hans Hindbo
2. Mette Hindbo
3. Kristian Hindbo
4. Ingrid Abelone Hindbo

e. Peder Hindbo g. m. Jenny Dalgaard, Bølling. De har Hindbogaard i Bølling.
1. Hans Hindbo

C. Ane Kathrine Jepsen g. m. Lærer Peder Kr. Sørensen i Maltbæk Skole, Malt Sogn. 8 Børn, der alle har læst til Eksamen. Familien har antaget Navnet »Maltbæk«.
a. Anne Maltbæk
b. Jeppe Maltbæk, Lærer i Aabenraa
c. Kathrine Maltbæk
d. Meta Maltbæk, Organist i Augustenborg
e. Marie Maltbæk
f. Søren Maltbæk, Lærer i Nykøbing Sjælland
g. Jens Smedegaard Maltbæk, Lektor ved Ribe Latinskole
h. Else Maltbæk g. m. Lærer Bende Benedsen i Augustenborg, Als.

D. Mikkel Kr. Jepsen g. m. Karen Hansen fra Tarm, bor i Marup.
a. Jens Jepsen g. m. Pouline Villumsen fra Koldby paa Samsø.
De har Jenses Fødegaard i Marup.
1. Kristian Jepsen
2. Ingeborg Jepsen

b. Ester Jepsen g. m. Jens Kirk Julsgaard, Tim, hun er død.
1. Jens Julsgaard Kirk
2. Mikkel Kristian Julsgaard Kirk
3. Karen Julsgaard Kirk
4. Johannes Julsgaard Kirk

E. Jens Jepsen g. m. Kathrine Pedersen, Lunde, er Gaardmandsfolk i Lunde.

a. Meta Signe Jepsen.

F. Søren Jepsen g. m. Enke Dorthea, er Trælhandler i Nørre Nebel.

II. Jens Mikkelsen f. 1827 g. m. Inger Marie Christensen f. 1833, Datter af Gaardm. og Smed Chr. Danielsen, Albæk.

III. Søren Mikkelsen f. 1830 g. m. Maren Simonsen, Aanum, f. 1834.

A. Uskyld Marie Sørensen

B. Kirsten Sørensen, f. 1859, død 1907, gift 1884 med Knud Knudsen fra Aadum, født 1862, død 1934, de havde Kirstens Fødegaard.

a. Maren Knudsen f. 1885 den 3. Juli
b. Marie Knudsen f. 27. Januar 1887
c. Sørine Knudsen f. 15. Marts 1890
d. Jens Peder Knudsen f. 22. Januar 1894
e. Mikkel Knudsen f. 4. April 1895, død 23. April 1921.

IV. Bodil Mikkelsen, f. 1835, g. m. Mikkel Nielsen, Sdr. Kærgaard, f. 1836. De boede paa Sdr. Kærgaard til deres Død.

A. Mette Mikkelsen, g. m. Niels Hansen Brorsen fra Ribe, de bor i Jerne ved Esbjerg.

a. Helene Brorsen.
b. Mikkel Brorson.
c. Agnes Brorsen.
d. Andreas Brorsen.
e. Jens Brorsen.

B. Kirsten Mikkelsen, g. m. Mejeribestyrer Niels Christian Mortensen fra Hemmet. De overtog Smedegaard. Kirsten er død.

a. Jens Smedegaard Mortensen, g. m. Kirstine Gadegaard fra Thy. De har nu Smedegaard.

C. Niels Christian Mikkelsen, g. m. Abelone Andreasen fra Aadum. De overtog S. Kærgaard.

a. Bodil Mikkelsen, Sygeplejerske.
b. Engel Kirstine, g. m. Joh. Hindbo.
c. Karen Mikkelsen, g. m. Hans Hansen, Ladekær.
d. Mikkel Mikkelsen, gift, har Gaarden.
e. Jenny Mikkelsen.

D. Mikkel Mikkelsen.

Thomas Mikkelsen (Side 00) faar altsaa sin Fødegaard, Østgaarden af de tre Gaarde i Albæk, efter at den var bleven Selvejergaard.

Thomas og Inger Marie faar mange Børn:
Anne Thomasdatter, f. 3. Maj 1804.
Jens Thomsen, f. 27. Oktbr. 1805.
Peder Thomsen, f. 6. Oktbr. 1806.
Niels Christian Thomsen, f. 23. Novbr. 1807, døde.
Anne Cathrine Thomasdatter, f. 17. Juli 1809.
Mette Helene Thomasdatter, f. 9. Aug. 1812.
1. Mikkel Thomsen, f. 23. Novbr. 1802.
Karen Thomasdatter, f. 22. Dec. 1813.

Disse Børns Bedstemoder, Anne Thomasdatter døde der i Gaarden 1814, 77 Aar gl.

De har som anført Thomsen til Efternavn, men nævnes i Reglen med Efternavn Albæk.

Datteren Anne Thomasdatter bliver gift med Gaardmand og Smed i Lyhne, Chr. Danielsen, der i 1831 flyttede til Skjern og fik Per Albæks Gaard, den vestligste af de 3. Deres eneste Datter Inger Marie blev ca. 1860 gift med Jens Mikkelsen Smedegaard.

Jens Thomsen blev 1831 gift med Anne Jensdatter, Datter af Jens Hedegaard, Marup (Jens Jepsens Gaard) og faar Chr. Danielsens Gaard i Lyhne, men 1837 kommer de tilbage igen og faar et lille Sted paa Aanum eller Lundenæs Mark.

Karen Thomsen blev gift med Søren Bojlesen i Nørre Nebel. Deres Datter Cathrine Marie Sørensen, født 1840, er 1854 hos Mosteren Mette Helene i Albæk og gaar til Konfirmationsforberedelse. Siden blev hun gift med Christian Pedersen, Søn af Peder Danielsen, Lundenæs Mark, kom til at bo i Hjoptarp, Borris. Deres Søn Søren blev Plejesøn hos Jens Smedegaard og Marie, som ingen Børn havde.

Han døde som ung af Tuberkulose og var da forlovet med Sine Toft, der siden blev gift med Hans Rahbæk, Tarm.

Mette Helene Thomasdatter blev gift med Mikkel Danielsen og blev i Fødegaarden.

Johanne Mikkelsdatter (Side 00) blev som anført gift med Daniel Pedersen og kom til at bo paa Lundenæs Mark, ikke Aanum Mark.

De fik 3 Sønner og 1 Datter.
Peder Danielsen, født 1. Juni 1804.
Mikkel Danielsen, f. 1. Septb. 1807.
Anne Danielsdatter, f. 6. April 1810.
Jens Danielsen, f. 14. Feb. 1815.

Peder Danielsen fik Fødeejendommen, og han og Kone havde mange Børn:

Johanne Pedersen.
Jens Bech Pedersen.

Laust Pedersen.
Cathrine Pedersen.
Kristian Pedersen.
Cilius Pedersen.
Daniel Pedersen, den ældste.

Johanne blev gift med Gdr. Jens Christensen Brink, Bølling. De havde Datteren Ane Brink, der blev gift med Hans Peder Mouridsen, som fik Sine Abildtrups Gaard; deres Datter Sine Abildtrup Mouridsen er gift med Jens Okholm, Tarm og Sønnen Christen Brink, der er Jernbanerestauratør i Aarhus.

Laust Pedersen overtog Stedet paa Lundenæs Mark, og den har nu hans eneste Søn Peder Pedersen.

Kristian Pedersen og Cathrine Marie Sørensen havde foruden Sønnen Søren, f. 19. Januar 1866, Døtrene:
Mette Kathrine Pedersen, f. 3. Marts 1868,
Andaline Pedersen, f. 25. Marts 1869.
Mette Helene Pedersen, f. 19. Juni 1871.
Andaline er vist paa »De gamles Hjem« i Skjern.

Celius Pedersen var i mange Aar Købmand i Brejning og havde mange Børn.

Daniel var i en Aarrække Post i Skjern og boede i en Hytte i Vraa; han var gift 3 Gange og havde ikke saa faa Børn.

Mikkel Danielsen, gift med hans Søskendebarn Mette Helene. Ogsaa de havde nogle Børn:
Johanne Mikkelsen, f. 27. Oktb. 1848.
Karen Marie Mikkelsen, f. 31. Juli 1850.
Mette Mikkelsen, f. 5. Dec. 1855.
Daniel Mikkelsen.

Thomas Christian Mikkelsen, der var Ejer af Gaarden en Del Aar.

En af Døtrene var gift med Jens Iversen i Østerskjern, og vistnok en anden med Christen Lydersen fra Stauning, som overtog Vestgaarden efter Chr. Danielsen.

Register om Ting angaaende Albæk Mølle.

Mads Thomsen, Albæk Mølle, Medlem af Birkeretten 24—26
Anne Thomasdatter fra Albæk Mølle 24
Albæk Mølles Salg til Lønborggaard 18
Ladekærs Salg 18
Ladekær købes af Peder Iversen til Selveje 19
Jorden til Albæk Mølle 21
Albæk Mølle 22
Møller Peder Thomesen 23
1682. Møller Søfren Pedersen, Møllen Beskrivelse 23

1687. Indberetning om Møllen 23
Mølleren Michel i Albæk Mølle 23
Mølleren Chr. Grafuersen 23
Mølleren Jens Christensen 24
En Erklæring. 1711 24
Thomas Madsen 24
Mads Thomsen, Lavværge. 1805 26
Møller Niels Christensen 26
En Indberetning om Møllen. 1761 26
Mads Thomsen 26
Mads Thomsen køber Kær. 1799 26
Mads Thomsen køber Kongetiende. 1805 27
Skifte. 1806 28
Opholdskontrakt. 1806 31
Testament. 1818 32
Thomas Madsen 33
Skøde. 1807 33
Skøde. 1843 33
Skøde. 1818 33
Skøde. 1819 33
Skøde. 1810, læst 1849 35
Beboelsen i Albæk Mølle 1812 35
Skifte. 1817. 36
Skøde. 1849 42
Aftægtskontrakt. 1849 44
Biografi af Thomas Chr. Frandsen 51
Thomas Madsens Livstid 53
En Søn fra Korsgaard 55
En Søn fra Ladekær 55
Peder Christian Jensen 56
Ebbe Christensen 58
Ebbes og Marens Børn 61
Marthin Haahr 62
Skøde. 1882 64
Aftægtskontrakt. 1882 65
Arveafkald og Udslettelse. 1825 69
Attest fra Sognefogden. 1817 69
Marens og Ebbe Christensens Børns Konfirmation 70
Thomassine og Hans Brink 70
Deres Børn og Svigerbørn 71
Chr. Grønlund 73
Jens Pedersen 74
Madsine Thomasdatter 75
Anne Magrethe Thomasdatter 75

LUNDENÆS har været en Kongsgaard. Kongen forlenede den til adelige, der kaldtes Lensmænd, der bestyrede Lenet og rejste omkring og saa til og skiftede Lov og Ret. Paa disse Rejser havde Præsterne Forpligtigelse til at modtage dem og give dem fri Fortæring. Denne Byrde for Præsterne kaldtes Præstegæsteri

Hvor vidtomfattende Lenet har været er ikke saa nemt at sige, Grænserne herfor kunde maaske variere, eftersom der handledes med Gods; men efter en Fortegnelse i »Skjern Birkerets Justitsprotokol« over Præstegæsteriet kunde det se ud til, at det har omfattet Bølling, Hammerum, Hjerm og en Del af Ginding Herreder.

Første Gang, Albæk Mølle omtales, er 1622, og man regner med, at da knejsede Slottet paa Banken derovre syd for Aaen.

1660 blev Lensvæsenet ophævet, og i Stedet for Lundenæs' Len kom det til at hedde Lundenæs Amt. Medens Lensmanden fremtræder i Ridderrustning med Sværd ved Siden, saa styrede nu Amtmanden paa landsfaderlig Vis med sin sølvknappede Stok i sin Provins, der omfattede de to Amter, Lundenæs og Bøvling.

Amtmanden var adelig, men ogsaa herfra var der Undtagelser, saaledes P. Albertin paa Brejninggaard, ligesom Henrik Müller til Lønborggaard ikke var adelig født, og behøvede ikke at bo et bestemt Sted, men boede hvor som helst paa sin Herregaard indtil 1793, da blev Stedet fastlagt ved Ringkøbing, og de gamle Amter blev kaldt Ringkjøbing Amt.

Derimod var Herredsfogderne Bønder, velagtede Dannemænd, til op i Midten af det attende Aarhundrede. Paa dette Tidspunkt blev dette Hverv dem frataget. Foruden Herredsretten i Bølling Herred havde Lundenæs en særlig Ret, der kaldtes »Skiern Birkeret«, hvor Sager, der vedrørte Hovedgaarden og Godset, blev behandlet og paadømt.

Denne Lundenæs Birkeret tilkøbte Peter v. Uffeln sig 1661 samtidig med, at han købte Lundenæs Gaard med Gods af Kong Fr. III (Trap).

Birkeretten bestod af Birkedommeren, der kunde fortsætte gennem en Aarrække, og de 8 Stokkemænd, der skiftede hvert Aar. Navnet stammer fra den Tid, da Retten var sat under aaben Him-

mel, og de sad paa Stokke, der var lagt paa store Sten. Siden hen holdt Tinget til Huse i Skjern Brohus. Thomas Christensen, Ganer Møllegaard, var Birkedommer til sin Død 1784; derefter kommer en Smith, til Rettens Ophævelse 1796.

Stokkemændene 1778 var: Jens Madsen og Mikkel Frands af Skiern By, Peder Skaarup, Aanum, Christen Graversen og Peder Jensen, Albæk,

Mads Thomsen, Albech Mølle,

og Christen Sand ved Skiern Kirke samt Niels Pedersen ved Skiernbro.

Lundenæs med Gods skal i sin Tid have haft ca. 2600 Td. Hartk., men Godset blev Tid efter anden frasolgt. 1778 har selve Gaarden 59½ Td., tilhørende Skjern Kirke med 33½ Td. Tiende og Jordtilliggende med ca. 7 Td. Hartk. samt Bøndergods til 242 Td.

Gaard og Gods ejedes da af Lucas v. Klippe fra Lübæk. Han havde af en Adelsmand Rafn i Viborg laant 6000 Rdl. og formaaet Amtmand P. Albertin, Brejninggaard, og Købmand Niels Rindom i Ringkøbing, ogsaa Ejer af Sdr. Holmgaard, Lem, til at kautionere for en bestemt Tid. (Denne Niels Rindom var Oldefader til Kr. Lydersen, der for en Del Aar siden boede i Albæk og Tipoldefader til nuværende Niels Rindom, Dal.)

Men da v. Klippe undlod at betale Renter og heller ikke udløste Kautionisterne til den bestemte Tid, anlagde disse Sag mod ham ved Skjern Birkeret. Sagen verserede 1778 og 79 og endte med Dom, som gengives ordret her:

Kiendes for Ret:

»At højbemeldte Hr. Etatsraad Klippe bør 15 Dage efter denne Doms lovlig Forkyndelse at indfri enten med Kapital og Renters Udbetaling eller paa hvad Maade kan, de Hrr. Cautionisters Hr. Etatsraad von Albertin ect. Sr. Rindoms Caution for ovenmeldte 6100 Rdl. tilligemed denne foraarsagede Processes Omkostning 3 Rdl.

I dets Mangel tiltræde maa høj og velbemeldte Hrr. Cautionister herved Kreditor Hr. Kammerraad Rafns Panterettighed imod Kapitalens og Renternes Erlæggelse til ham efter Obligationens og deres Cautioners Indhold ved Navn og Udlæg derudi efter Loven ligesom og paa lovbydende Maade ifølge oftebemeldte Reverses Indhold imidlertid at gøre sig forsikret i Hr. Etatsraad Klippes vi-

dere Ejende, ifald Pantet ej skulde være tilstrækkelig. Indtil da for Kapital, Renter, Renters Rente og tilfindende Omkostningers Erstatning vorder skadesløs udbetalt.

Sluttelig attesteres, at ved denne Dom og derudi fremlagde Dokumenter er brugt det allernaadigst anbefalede stemplet Papir.

Dets til Bekræftelse under min Haand og Signet.

Skiern Birketing.

Thomas Christensen.«

Da Hr. v. Klippe ikke fik Pengene betalt i Løbet af de 15 Dage, tiltraadte Cautionisterne Pantet og gjorde Indførsel i Lundenæs Gaard og Gods, som de stillede til offentlig Auktion, der afholdtes 1779. Der var 4 Auktioner, eftersom det var separate Bud, Gaarden for sig, og Skjern Kirke og hver af Fæstegaardene for sig.

Fæsternes Navne er nævnet og hvilket Sogn, de bor i, om de er Hovbønder eller hovfri Fæstebønder, Hoveriets Beskaffenhed, Gaardens Hartkorn, Landgilde (den aarlige Ydelse) samt Prisen, hver Gaard koster, ligesom en Specifikation over Kirkens Ejende i Jord og Tiende haves. Det viser sig, at alle Gaardmænd i Albæk, Mølen undtaget, og Aanum samt enkelte i Østerskjern og Peder Nielsen i Old var Hovbønder. Gaardene er enten Halvgaarde eller Fjerdedelsgaarde, og derefter nævnes Hoveriet. Det meste Hoveri var almindeligt Arbejde paa Hovedgaarden, men en Del af Aanummændene maatte gøre Fiskerihov, der bestod i Pasning af Laksegaarden og Garnfiskeri. Resten af Fæstebønderne i Skjern og omliggende Sogne, Borris, Faster, Oddum og Stauning var hovfri, men med denne Frihed var det før Stavnsbaandets Løsning saa som saa; Herremanden kunde godt skikke sin Ridefoged ud og kræve dem til Arbejde.

Ved Auktionen, som holdtes i Skjernbrohus sidste Gang 3. Juli, blev Cancelliraad Hansen til Lønborggaard højstbydende med 7000 Rdl. for Lundenæs Gaard, hvor medfulgte øde Kielstrup i Faster Sogn Htk. 8 Td. 7 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. og Kirkeskat og Præstegæsteri beregnet til 93 Rdl. 2 Mark 12 Skill. aarlig.

Ved Reformationens Indførelse tilrev den enevældige Konge sig Herredømmet over Kirkerne. Disse blev Tid efter anden solgt paa den Maade, at der af hver skulde betales en Skat, der varierer fra 2 Mark til 2 Rigsd., alt efter Kirkernes Indtægter. De, der laa i

Lundenæs Len, siden Amt, maatte betale til Lundenæs. Med Lensvæsenets Ophør var det ovre med det egentlige Præstegæsteri, men saa fik Præsterne en aarlig Afgift af deres Gaarde i Penge, der efter Embedernes Størrelse varierede fra 4 Mark 8 Skill. til 2 Rdl. 1 Mark aarlig, og blev ved at kaldes Præstegæsteri. Dette maatte svares af Præsterne i de før nævnte Herreder til Lundenæs (efter Landsarkivar Svend Aakjærs Mening).

Skjern Kirke med tilhørende Korn- og Kvægtiende og tilhørende Jordstykker og Ejendomme samt Jus Patronatus et Vocandi (Ret til at kalde Præsten) kostede 3040 Rdl.

Albæk Mølle, aarlig Landgilde 16 R., Salgssum 551 Rdl. 4 Skill., Fæster: Mads Thomsen.

Østgaarden i Albæk, 1/4 Gaards Hoveri, Landgilde 1 Rdl. 2 M., Pris 226 Rdl. 1 Mark 2 Skill. Fæster: Mikkel Jensen Smedegaard, Konen Anne Thomasdatter er fra Albæk Mølle.

Gaarden vesten for, 1/4 Gaards Hoveri, aarlig Landgilde 5 Rdl., blev solgt for 390 Rdl. Fæster: Iver Christensen, ogsaa kaldet Iver Polder.

Den næste Gaard, 1/4 Gaards Hoveri, Landgilde 5 Rdl., beløb sig til 401 Rdl. Fæster: Peder Jensen, ogsaa kaldet Peder Albæk.

Den vesterste Gaard, Hartk. 5 Td. 4 Skp. 2 Fdk., aarlig Landgilde 2 Rdl., den kostede 561 Rdl., Fæster: Christen Jensens Enke, siden hedder Manden Chr. Andersen Stier til 1804, da afløses han af Chr. Rahbek, sen., der maatte ydes 1/2 Gaards Hoveri.

Vester Smedegaard, Hartk. 5 Td. 6 Skp. 1/2 Alb., solgtes for 287 Rdl. 2 M. 1/2 Skill., hovfri, Fæster: Anders Jensen, Broder til Mikkel Jensen, Smedegaard i Albæk.

Ladekiær, Hartk. 5 Td. 1 Skp. 3 Fdk., Pris 37 Rdl. pr. Td. Hartkorn, beløb sig til 193 Rdl. 9 Skill. Fæster: Peder Jensen, synes ikke at have Slægtsforbindelse med de senere Ejere.

Ogsaa Ladekiær var af de hovfri; for disse er Landgilden ikke anført; der henvises til Jordebogen, hvor det er opført.

Naar der i Salgssummen er medtaget Mark og Skilling, kommer det af, at Buddet var pr. Td. Hartkorn, og ved Udregningen fremkommer saa de smaa Beløb, som ikke er medtaget for alle de her nævnte.

Cancelliraad N. Hansens Datter Christense ægtede Artillerikaptajn Niels v. Jermsin til Engelholm og bragte sin Mand Lønborg-

gaard og Lundenæs med Gods. 1794 fik han kgl. Bevilling paa at sælge Godset fra Lundenæs, og Aaret efter faar Fæsterne under Lundenæs Skøde paa deres Gaarde til Selveje.

Det er muligt, at Mændene i Aanum og Albæk har været saa velsituerede, at de kunde betale deres Gaarde og derfor ikke behøvede at faa deres Skøder tinglæst, de ses ikke indført i Skødeprotokollen, og derfor kan Købesummerne ikke angives. Anderledes forholdt det sig med en Del andre i Sognet, f. Eks. Vester Smedegaard. Anders Jensen maatte for at kunne betale sin Gaard laane de fleste af Pengene i »Den kgl. Kreditkasse«, som fik Pant i den; han maatte altsaa have Skødet tinglæst. Han gav 550 Rdl. for den. 184 Rdl. havde han selv, de 366 Rdl. laante han saa i »Den kgl. Kreditkasse«.

Ladekiær kostede 520 Rdl. Da hedder Manden dér Peder Iversen.

Kragsig købtes af Christen Pedersen for 415 Rdl., og Hans Madsen i Vester Marup købte sin Gaard til Selveje for 1000 Rigsdaler.

Jermsins Datter Nielsine Jermsin blev gift med Kammerherre Chr. F. O. Benzon til Christiansdal. Han solgte mange Parceller fra Lundenæs. I 1820 var den i 2 Gaarde, Hovedgaarden 42 Td. Htk. og Hovedparcellen Nr. 2, den østlige Gaard 9½ Td. 1841 solgte Benzon Lønborggaard med Lundenæs og Gods til A. G. Tranbjerg fra Bækmark, der i 1845 afhændede den østlige Lundenæsgaard til Terkild Christiansen. (Se nedenfor.) Hovedparcellen Nr. 1, den vestlige Lundenæsgaard solgte Tranbjerg 1850, da 10 Td. Htk., til Amtsvejbetjent C. G. Stilling, Skjernbrogaard, der 1854 afhændede den til Ejeren af Tarm Kro Kr. Smedegaard Lauridsen. (Se nedenfor.)

Skjern Kirke vedblev mange Aar, efter at Bøndergodset var solgt fra, at tilhøre Ejeren af Lønborggaard.

Der er fortalt, at A. G. Tranbjerg lod indsætte ny, større Vinduer i den og lod da udtage en Del Granitkvadersten, som han solgte i Omegnen. Vinduerne lod han indmure med brændte Sten. Men det havde nær gaaet ham galt; Kirkesynet vilde ikke godkende hans Adfærd, og havde han ikke været saa mægtig en Mand, var han kommen til at skaffe Kvaderstenene tilbage.

1890 udstykkede Terkild Christiansen sin Gaard, hvorefter Bygningerne nedreves. Paa dens Marker er nu Lundenæs Plantage. Engene solgtes.

Kr. Lauridsen overlod sin Gaard Nr. 1 til Datteren Laura Kristensen, der blev gift med Niels Nielsen, Halby, Stauning. Af deres

mange Børn har nu Sønnen Jens Nielsen den. Som Paaskønnelse, fordi han har værnet om de gamle Minder, Slotsbankerne, har han af Nationalmuseet modtaget et smukt Sølvbæger med Inskription. Ogsaa i Gaarden baade ud- og indvendig er der Minder, der fortæller om dens Storhedstid.

(Kilde: Skiern Birkerets Justitsprotokol fra 1750—1796.)

Matrikuleringen 1688.

Allerede 1664 var der en Matrikulering, men den var ikke saa vidtomfattende og blev nærmest lagt til Grund for Landgilden (den aarlige Ydelse, som Fæstebønderne maatte svare Herremændene).

Den i 1688 under Kong Kristian d. V. blev ret omhyggelig udført og varede fra 1683—88. Det var et stort Apparat, der da var i Virksomhed: Kommissarier, Landinspektører, udnævnte Bønder, Præsterne maatte være til Stede med deres Tiendebøger.

Jorden blev grundig boniteret og takseret flere Steder paa hver Ejendom. Den blev ikke sat i Takst, men i Klasse, her i Jylland i 6:

1.	Klasse,	allerbedst	2	Td. Ld. til	1 Td. Hartkorn
2.	—	god	4	—	—
3.	—	middel	6	—	—
4.	—	skarp	9	—	—
5.	—	ond	12	—	—
6.	—	allerværst	helt op til 20	Td. Ld. til	1 Td. Hartkorn

Ogsaa Engene blev matrikuleret, men Hartkornet blev ikke her sat efter Arealet, men efter Høavlen. Den bedste Eng til 10 Læs Hø à 32 Lispund, som er 512 Pund, sattes til 1 Td. Hartkorn. God Eng, hvorpaa avledes 16 Læs ligeledes 1 Td. Gæst og Skovhø 24 Læs og Star lyngstukket Hø 32 Læs.

Ogsaa Græsningsjord: Overdrev, Kær og Fælled sattes i Hartkorn og beregnedes efter, hvor mange Høveder, der kunde græsses.

God Græs til 24. 1 Td., middel Græsning 32 »ond« 40 til 1 Td. Hartkorn.

Ogsaa Skove kom med, dog ikke efter Ydelse af Tømmer, men efter hvormange Svin, der kunde fødes med Olden. Saaledes sattes 24 Svins Olden til 1 Td. Hartk.

Derefter var der noget til en Del Ejendomme, der kaldtes Herligheder, saasom: Fiskeri ved Stranden, i Søer og Aaer, Tørveskær,

Lyngslet, Kalkgrave, Ildebrand (Ildebrændsel) og Tømmer af Skovene til Bygning og Gærdsel. Det var ret almindeligt, at paa Selvejergaarde tilhørte Herlighederne den eller den Sædegaard (Herregaard). Disse Herligheder sættes ikke i Hartkorn, men derimod til en Pengesum, efter at alle Omkostninger, som var forbundet dermed, var regnet fra. Hede ses ikke sat i Hartkorn.

Endelig blev ogsaa et Erhverv beregnet, et Erhverv, der som Regel hørte sammen med Landbrug, der for sig var sat i Hartkorn. Det var Møllerne, baade Vand- og Vindmøller, den sidste Slags var der ikke mange af. Her toges Hensyn til, hvormange Kværne, hvormange Vandhjul; de var dengang ikke ret store, i Reglen ikke meget over 3 Alen høje, men der var ofte et Hjul til at trække Maltkværnen og et til Brødmelskværnen; desuden toges der Hensyn til Vandmængden, om det var naturligt Vandfald, eller det var opstemt ved Kunst og derved forbundet med større Bekostninger. Endelig toges Kundekredsen med i Betragtning.

Allerede 1664 var der Mølleskyldshartkorn, men nu blev en ny Mølleskyld fastsat, dog først 1690. (Matrikulsarkivet.)

Ved nævnte Matrikulering blev det saa, at de Herregaarde, der med Kirke og Bøndergods kunde naa op over 200 Td. Hartkorn, skulde have Skattefrihed for Hovedgaardens Vedkommende, og den Jord blev derefter benævnet »Fri Hovedgaardstakst«. Intet Under, at der da af Herremændene blev et Jag efter at naa op over de 200 Td. Jorden, der siden blev udskiftet fra disse Herregaarde til Fæste, fik Betegnelsen »Fri Hovedgaardstakst«.

Agermarken, der hørte til Albæk Mølle, var i 3. Klasse »middel«, og naar Hartkornet var 4 Skp. $1^1/_{10}$ Album »Fri Hovedgaardstakst«, saa kan man regne ud, at Arealets Størrelse har været ca. 3 Td. Ld. Men derfor kunde der godt have tilhørt et større Hedeareal, som siden er bleven opdyrket. Det Hartkorn, der var beskattet, kaldtes »kontribuabelt«.

Møller.

De ældste Vandmøller er bygget som Herregaardsmøller. De blev opført ved et ikke for stort Vandløb i umiddelbar eller middelbar Nærhed af Herregaarden efter Gaardens Afstand fra en Bæk, saaledes ved Slumstrup, Brejninggaard, Rækkergaard, Dejbjerglund (Bundsbæk Mølle) o. fl. Vandkraften maatte ikke være større, end

at den kunde tæmmes ved Opstuvning. Derved blev der en Mølledam, en Beholder, der fyldtes, naar Møllen stod.

Pladsen om saadanne Vandmøller var i Reglen de mest idylliske Steder i Sognene.

Før Vandmøllernes Tid brugtes der Haandkværne, der blev drejet ved Menneskekraft. Synlige Minder derom er de ikke saa faa smaa Møllesten, som ligger hist og her ved Gaardene, i Reglen uden for en Indgangsdør, men trods Sliddet gennem de mange Aar, har de dog mer eller mindre kunnet bevare deres Riller.

Næppe saa gamle som Vandmøller er Vindmøller, der blev opført, hvor ingen Vandkraft kunde faas. De første af disse var Stubmøller. De var i Reglen ikke ret store. De kaldtes saadan, fordi en meget svær Træstub blev nedgravet i Jorden. Den var saa lang, at den gik ikke saa kort op i Møllen, og herom drejedes hele Møllen med Vingerne om i Vindsiden. Lønborggaard skal nok have haft sin Stubmølle.

I den gamle By paa Hjerl Hede i Sevel staar et stort og godt Eksemplar af en saadan.

Gennem en lang Aarrække var der Mølletvang, d. v. s. at Beboerne i en Omkreds var tvungne til at søge til den eller den Mølle for at faa deres Brødkorn og Malt malet. Dette Privilegium for Møllerne bevirkede, at der ikke kunde bygges Møller hvor som helst. Mellem Ganer Mølle i Skjern og Klap Mølle i Velling var der saa stor Afstand, at der kunde bygges en i Midten, og saa blev Stauning Vindmølle opført i Nærheden af Præstegaarden ca. 1840. Privilegiet medførte ogsaa, at Møllerne i Reglen var velhavende og en Slags Rangspersoner i Sognene.

Ogsaa Lundenæs byggede sin Vandmølle ved Albæk Bæk tæt ved dens Udløb i den store Skjernaa. Her som andre Steder var Møllehuset bygget sammen med Beboelseshuset, og saa var der lidt Udhus til det lidet Landbrug, der var knyttet til den.

Saavel Møllen som Jorden var Fæste til Lundenæs helt op til Aaret 1795; da købtes begge Dele til Selveje af Mølleren Mads Thomsen.

Albæk Mølle.

1622 kaldes Albæk Mølle Slotsmøllen og faar indlagt 2 ny Møllesten.

1664. (Matriklen, Rigsarkivet.) Peder Thomesen i Albech Mølle, Velbyrdig Peder van Uffelen tilhørende. Landgilde 13 Td. Mel, Hartkorn 6½ Td.

1677. (Ekstraskattemandtal, Rigsarkivet.) Peder Thommesen i Albæk Mølle. 3 Ildsteder 1 Hest 1 Koe.

1682. (Ekstraskattemandtal.) Peder Thomsen, Hustru, 1 Tjenestepige, 1 Koe 4 Faar.

Samme Aar skifter Møllen Fæster, og den ny hedder Søfren Pedersen, der vel nok er en Søn af Peder Thomsen. Det hedder (Markbogen 1682, Rigsarkivet): Albech Mølle er en lille Vandmølle under Londenis Gods, der 1682 er bortfæstet til Søfren Pedersen. Den faar Strømmen fra Kjelstrup Mose og har et temmeligt Fald, blir drevet af et Hjul. Stenen er 3½ Alen lang, den øverste Sten ¼ Kvarter tyk, den nederste Sten er ganske i Stykker. Proprietæren holder Møllen med al dens Behørighed vedlige, dog er Møllens Redskaber brøstfældige. Kan male baade Sommer og Vinter, men kun nogle Timer hver Gang. Til Møllen hører nogen Agerjord, der efter Møllerens Bekiendelse aarlig kan give ½ Læs Hø og græsse 1 Høved.

1686. (Igen Ekstraskattemandtal.) Søfren Pedersen, Møller i Albech, Koenen Anne Christens Thomasdatter, 1 Tienestepige Mette, 1 Plag, 1 Koe.

1687 indgives Beretning om Møllen (Modelbogen, Rigsarkivet): Møllehjulet bliver drevet af Overfaldsvand, der har sit Tilløb fra en Bæk ved Debelmose i Faster Sogn. Stenens Bredde er 7 Kvarter. Armen fra Hjulet i Akslen 1½ Alen. Har undertiden Mangel paa Malegæster. Agerjorden er af middel Kvalitet, i 3. Klasse; der avles 1 Læs Hø og var ond. Græsning til 1 Høved.

1688. (Matrikkel, Rigsarkivet.) Sørren Pedersen har ogsaa da Møllen. Hartkornet paa Møllen gaar da ned fra 6½ Td. til 5 Td. 4 Skp. 0 Fdk. 1 Alb. og kaldes derefter Mølleskyld, paa Jorden kom til at hvile 4 Skp. 1¹/₁₀ Alb.

1689—90. (Ekstraskattemandtal, Rigsarkivet.) Sørren Møller i Albech Mølle, Koenen, 1 Ildsted.

1691. (Ekstraskattemandtal.) Mølleren Michel i Albech Mølle, hører til Londenis.

1699. (Ekstraskattemandtal.) Mølleren Christen Grafversen i Albech Mølle, ugift.

1700. (Ekstraskattemandtal.) Albech Mølle liggendes til Londenis,

Mølleren Christen Gravisen, Enkemand, 1 Datter. Han har ogsaa været Enkemand 1699 og er rimeligvis bleven gift 2. Gang efter 1700; thi i Kirkebogen (Landsarkivet) staar:

1707. Christen Møllers Kone i Albech Mølle begravet.

1710 hedder Mølleren Jens Christensen, men bliver altid kaldt Jens Møller. Det er meget sandsynligt, at han er Søn af Chr. Gravsersen. Ekstraskattemandtallet betød en Kopskat, der kommer af det tyske Ord Kopf, Hoved, og jo flere Personer, jo større Skat. Var han ikke i Hjemmet, er han ikke medtaget. Det er der Bevis paa andre Steder. Jens's Kone hedder Maren og kaldes i Kirkebogen Maren Møllerkone. Af og til er hun Gudmoder og Jens Fadder, saaledes i Skjern 1729, 1730 og 1733.

15. Søndag i Trinitatis 1710 har de selv i Kirke et Barn, der bliver kaldt Anne Jensdatter, og 1712 en Søn i Kirke; han hedder Christen, men denne Christen Jensen dør 1746, 34 Aar gl.

Erklæring.

(Kontributionsregnskaber for Lundenæs og Bøvling Amter, Rigsarkivet.)

1711 afgav Jens Møller følgende Erklæring:

»Under schrefne bekræffte her ved, at jeg ey haver nogen børne penge under Vergemaal ey heller Nogen Capital paa Rente Saa Sant Hielp mig gud og Hans Hellig Ord.

Albech Mølle, d. 20. July 1711.

Jens Christensen.«

1744 leverer han til de fattige i Skjern Sogn 2 Skp. Rug, 1 Skp. Byg. (Skjern Sogns Fattigprotokol.)

Thomas Madsen, sen.

1746 er Jens Møller sikkert død, thi det Aar optræder en anden Møller i Albæk, nemlig Thomas Madsen, født 1710. Det er ikke saa lige til at faa fat i, hvor han er født, det ser ikke ud til at være i Skjern, men dette kan med Bestemthed siges, at han er Stamfader til den Slægt, der bebor Gaarden endnu. Han døde i Albæk Mølle 1748 og efterlod sig flere Børn:

1) Anne Thomasdatter, født 1737.

Hun blev i 1764 gift med Sønnen fra Smedegaard Mikkel Jensen, kaldet Mikkel Smedgaard, født 1733. De fik den østligste Gaard

i Albæk i Fæste fra Lundenæs. Gennem disse to Folk er Albæk Mølle Slægten i Familie med Smedegaardsslægten, som har denne Gaard endnu.

Mikkel og Anna fik 4 Børn:

a) Anne Mikkelsdatter, født 1765.

b) Jens Mikkelsen boede 1787 hjemme paa Fødegaarden, var 1790 67 Tommer høj, da han udskreves til Soldat for en yngre Broder efter Moderens Ansøgning. Faderen var da død, og saa kunde Jens være bleven fri som den ældste Søn til at drive Gaarden for Moderen (Lægdsrullen, Rigsarkivet). Jens Mikkelsen købte 1795 Smedegaard af Farbroderen Anders Jensen for 550 Rigsdaler. 1797 blev han gift med Datteren i Østgaarden, der var da 2 Gaarde i Vester Smedegaard, Mette Jespersdatter, og de faar i 1800 Sønnen Mikkel, den siden berømmelige Mikkel Smedegaard. Han var Sognefoged i Skjern i mange Aar. Hans to Sønner var Jens Mikkelsen, der fik Smedegaard, og saa Søren Aanum. Den nuværende Jens Smedegaard er en Søsterdattersøn af disse to Mænd.

c) Thomas Mikkelsen, født 1770, var 1790 64 Tommer høj, er 1801 ugift hjemme, men faar siden Fødegaarden, der da var bleven Selvejergaard.

d) Johanne Mikkelsdatter, født 1773.

Og saa var desuden i Gaarden i Albæk (Folketællingslisten 1801) Anne Mikkeldatters uægte 8aarige Søn, Peder Jensen.

Thomas og Johanne blev gift med to Søskende, Børn af Peder Danielsen i Østerskjern. Der var dobbelt Bryllup 4. Oktober 1801, Thomas med Inger Marie Pedersdatter og Johanne med Daniel Pedersen. Men ofte skriver han sig for Daniel Skaarup, ligesom han ogsaa kaldtes Daniel Aanum. Han var i en Del Aar Sognefoged i Skjern og havde et Husmandssted paa Aanum Mark. Begge Steder var der ikke saa faa Børn.

De øvrige af Thomas Madsens Børn er:

2) Niels Thomsen, f. 1741. 1787 er han Tjenestekarl i Albæk hos Broderen Mads Thomsen, 1801 er han Indsidder hos Søsteren i Albæk og gaar i Dagleje.

3) Lauge Thomsen. Det skal nok være ham, der staar om i Kirkebogen: 1798 9. April faar han en Datter Birte Marie begravet. Han bor da i Øster Marup, men i 1805 er han i Rækker Mølle i Sedding hos Datteren Mette Cathrine Laugesdatter og Svigersønnen

Hans Anders Villadsen. Dette Aar dør sidstnævnte, og Lauge er da Formynder for de umyndige Børn, Broderen Mads Thomsen, Albæk, Lavværge for Enken.

4) Mads Thomsen, født 1746, siden Møller i Albæk.

Niels Christensen.

Hvad Thomas Madsens Kone hed, staar ikke i Skjern Kirkebog, men uden Tvivl hed hun Anne Nielsdatter; thi der staar: 1749 viet Niels Christensen Møller i Albæk Mølle og Smed og Anne Nielsdatter.

Det, der bekræfter, at det er Enken, han bliver gift med, er, at Niels Christensen optræder som Forlover for Thomas Madsens Datter Anne 1764, da hun bliver gift med Mikkel Jensen Smedgaard. Ligeledes overgaar Møllen til Stedsønnen Mads Thomsen. Det ser ikke ud til, at der fødes Niels Christensen Børn.

I Rentekamrets Betænkning og Efterretning angaaende Vand- og Vejrmøller hedder det:

»1761 beboes Albech Mølle af Niels Christensen, og den ligger stadig under Lundenis. Der har været god Maling i forrige Tider, men nu kun middelmaadig, og de faa Gæster, som hører dertil, er fra Borris og Skjern.

Mads Thomsen.

Den næste Fæster er Mads Thomsen. 1772 overtager han Møllen og den Jord, der hørte til, og blev samme Aar 11. Oktober gift med Mette Olesdatter. Forloverne var Ole Christensen, Ganer Mølle, og Mikkel Jensen, Albæk, saa Niels Christensen er da død. — Mette var Datter af Møller Ole Christensen*) i Ganer og Hustru Kirsten Andersdatter, der var gift 1743. Møllen og Gaarden hørte da ikke sammen. Gaarden ejedes af Birkedommer Thomas Christensen, død i Ganer Møllegaard 1784. 69 Aar.

I Folketællingslisten 1787, Rigsarkivet, staar:

Mads Thomsen, f. 1746, Fæster til Lundenis, Mølleskylds Htk. 5. 4. 0. 1. Fæster af en halv Enevoldseng under Lundenis Htk. 0. 0. 3½.

1799 købte Mads Møller fra Iver Christensens Gaard i Albæk et Stykke af Albæk Kær, østerst, omtrent 4 Td. Ld. Htk. 1 Fdk. $2^{7}/_{11}$

*) Ole Christensen døde i Pebel i Hedeby i Skjern.

Alb. for 22 Rdl. (Bølling Herreds Skødeprotokol Folio 590 Landsark.) Ligeledes 1799 ved Auktion over Terkild Lauridsen Raberg paa hans Ejendom fra Frans Olsens Gaard i Ganer omtrent 1½ Dag slet Eng Htk. 1 Sk. 2 Fdk. 2 Alb. for 180 Rdl. Skødeprotokol Folio 562.

1803 sælger han denne Eng til Mikkel Enevoldsen i Rahbæk i Skjern Sogn for 199 Rdl. Folio 4.

1805 køber Mads Thomsen hans Kongetiende. Dette Dokument afskrives her:

»Jeg underskrevne Landvæsenskommissær Petersen (før Dejbjerglund) gjør vitterlig at have solgt, ligesom jeg og herved sælger, skiøder og afhænder fra mig og mine Arvinger til Mads Thomsen i Albæk Mølle og hans Arvinger, hvis Gaards eller Steds Anpart af Skjern Sogns Konge Korn og Kvægtiende, og da mig derfor er betalt den mundtlig aftalte Kjøbesum, een og fyrgetyve Rigsdaler D. C. (Dansk Curant) saa skal bemeldte Konge Korn og Kvægtiende med Herligheder og Byrder, hvilke sidste, der udredes af Stedets Hartkorn, der efter hans egen Angivelse er 2 Skp. følge og tilhøre Mads Thomsen i Albæk Mølle til evindelig Arv og Eje og er jeg og Arvinger pligtige at hjemle ham efter Loven.

Dette mit udgivne Skiøde maa til Tinge læses og protokolleres uden Varsel for mig.

Til Stadfæstelse under min Haand og Segl og bekræftes at herom forhen ikke er oprettet noget skriftligt.

Skiernbrogaard 18. Juni 1805.

Petersen.

Læst i Bølling Herredsret d. 17. Oktbr. 1820 og protokolleret Folio 9 uden Anmærkning.

Kolby.

Gebyr 1 Rdl. 1 Mark 11 Skill.

1774. 19. Novb. faar Mads Thomsen og Mette Olesdatter en Søn, der i Daaben bliver kaldt

1) Thomas. Anne Thomasdatter er Gudmoder. Faddere: Christen Jensen (boede i Vestgaarden i Albæk), Niels Thomsen, Anne Pedersdatter, Anne Sørensdatter.

1795 er han hjemme, 1801 er han i Ganer Mølle (Folketællingslisterne). Hans Højde opgives ikke i Lægsrullen indtil 1801.

30. Novbr. 1806 bliver han gift med Anne Cathrine Henriksdatter af Rakbæk (i Kirkebogen staar der Rakbæk til Forskel fra Rahbek i Albæk). Forlovere er ikke nævnt, ligeledes ses hendes Daab heller ikke indført i Kirkebogen, men jeg har hende mistænkt for at være Datter af Henrik Enevoldsen, der vistnok som Enkemand blev gift med en Enke i Østgaarden i Vestersmedegaard.

2) Ole Madsen, født 1777. 1795 opholdt han sig paa Lundenæs (Lægsrullen). 1801 er han hjemme (Folketælling).

3) Niels Madsen, født 1780. 1806. 66 Tommer høj (Lægsrullen) og boede da i Rækker Mølle, hvor han var Gaardmand, Hartk. 8. 4. 0. 0., og er vistnok bleven gift med hans Søskendebarn, Enken Mette Cathrine Laugesdatter.

4) Anne Marie Madsdatter, født 1781, død 1782.

5) Anne Margrethe Madsdatter, født 1783.

6) Anne Marie Madsdatter, født 1784.

7) Christen Madsen, født 1787.

Den 18. Maj 1805 døde Mads Thomsens Kone Mette Olesdatter i en Alder af 55 Aar.

Efter hendes Død var der Skifte mellem Enkemanden og de 6 Børn. Dette Skifte var egentlig mellem Parterne en Overenskomst, der blev godkendt af Skifteretten, saa der ikke foretoges videre Registrering af Boet.

Dette Skiftebrev tinglæses og protokolleres og benyttes som Skøde paa Møllen og Ejendommen for Sønnen Thomas Madsen.

Skifte 1806.

Aar 1806 d. 10. Januar blev foretaget Skifte efter Mads Thomsen i Albæk Mølle hans Hustru Mette Olesdatter af Skifteretten forvalter By og Herredsfoged Bork i Overværelse af underskrevne 2 Mænd til Vitterlighed, der var til Stede.

Enkemanden Mads Thomsen, Møller, som anmeldte, at hans afdøde Hustrues Arvinger var hendes og hans fælles Børn, nemlig 4 Sønner og 2 Døtre:

Thomas Madsen, 30 Aar gl.

Ole Madsen, 28 Aar gl.

Niels Madsen, 26 Aar gl.

Christen Madsen, 19 Aar gl.,

følgelig alle myndig og alle til Stede.

Anne Magrethe Madsdatter i Ægteskab med Christen Andersen Stier i Albæk, han var og her til Stede og

Anne Marie Madsdatter, 22 Aar gammel, hjemme og ugift.

Til Kurator for den mindreaarige Christen Madsen og som Tilsynsværge under denne Forretning for Anne Marie Madsdatter, beskikkede Skifteretten deres Morbroder Christen Olesen af Ganer Mølle, som ogsaa var til Stede. Alle disse Arvinger med Kurator og Tilsynsværge og Enkemanden havde imellem dem selv gjort Overslag over Boets Tilstand og baade over deres Indtægt og Udgift og deres Mødrene Arv, nu forfalden og deres Fædrene Arv i Tiden efter Mads Thomsen, Møller, nu med at skulle udgøres, derfor vilde Enkemanden nu afstaa Albæk Mølle og alt det, han ejede, til hans ældste Søn Thomas Madsen, som ogsaa er enig med ham nu at imodtage baade Møllen og Bohave og Besætning levende og dødt, uden og inden Døre, ligesom det nu findes, og derpaa skal han udbetale al hans Faders og dette Stervboes Gæld og derpaa baade hans Fader og alle hans Søskende samt Skifteretten kræves løs og uden Ansvar, saa skal han ogsaa under, efter denne deres Forening udbetale til hans Søskende for Fædrene og Mødrene Arv saaledes:

Ole Madsen 190 Rdl.

Niels Madsen 190 Rdl.

Christen Madsen 190 Rdl.

Chr. Andersen Stier for hans Hustru 190 Rdl.

Ane Marie Madsdatter 190 Rdl.

Sønnen Christen Madsen skal endnu have til givet, fordi han har gaaet hjem og er svagelig 50 Rdl.

Udgør 1000 Rdl.

Datteren Anne Marie skal desuden have sit Bryllup, en skikkelig Seng, som bestaar af 2 fyldt og en ufyldt Dyne med dertil 12 Pund Fyld, 2 Lagener og 3 Puder, og Sønnen Christen skal, naar han vil pligtes, forsynes med sømmelige Klæder, saaledes som hans Brødre har faaet, og alle disse Søskende skal, saa længe de er uforsørgede, have Tilhold og Hjemsted hos Broderen Thomas Madsen, saalænge de er ugifte, og naar de være syge og tjenstledige alt for en billig Betaling, som Dannemænd i Despyt tilfældig skal sætte.

Disse Penge til hans Søskende, som hans myndige med Arvinger og mindreaarige med Kurator tog ham selv god for hver sin Del

deraf, udbetales saaledes til Viborg Snapsting Termin 1807, Ole, Niels og Christen, samt Christen Stier hver et Hundrede Rigsdaler uden Rente til den Tid.

De øvrige til disse 4, 360, som er 360 Rdl., skal henstaa hos Thomas Madsen uden Renters Svarelse til den næste Termin. Efter Mads Thomsen Møller ved Døden er afgaaet, og om han døer saaledes, at der kan være lovlig Opsigelse ind imellem Dødsfaldet og Terminen, i andet Fald til næste Termin med et Aars Rente.

Men de 50 Rdl., som Broderen Christen iøvrigt skal have, kan ligeledes henstaa uden Rente, saa længe han er hjemme hos Broderen.

Søsteren Anne Marie hendes Penge 100 Rdl. bliver staaende hos Broderen Thomas Madsen paa lovlig Sikkerhed rentefri til Snapsting 1807; men da udbetales 100 Rigsd. deraf til hende som de øvrige, og for disse Penge 190 Rdl., hvoraf de 90 Rdl. bliver staaende uden Renter for hende som for Medarvingerne stiller Thomas Madsen antagelig Sikkerhed til Overformynderne.

Da nu alle vedkommende saaledes var enige, saa fandt Skifteretten ikke nogen Grund til at vidtløftiggøre Boet; men efter alle vedkommendes Begjering herved overdrog til Thomas Madsen baade Albæk Mølle med dens Bygninger, Maaleværker og Inventarium med Jorder, Gødning, Avl og Udsæd og al sin Ret og Herlighed, ligesom Mads Møller ejede dem, saa og dermed indkøbt Enge, samt Besætningen og Bohave og saaledes al Stervboet ganske tilhørende til lovlig Ejendom, imod at han udbetaler Faderens lovlige Gæld og til hans Søskende, hvad foran bestemt er, samt til Faderen en sømmelig Ophold og en hæderlig Begravelse efter deres ydermere Forening, og da han tillige betaler det, som til umyndige er forfalden i Fædrene og Mødrene Arv eller naar forlanges, stiller antagelig Sikkerhed derfor, og Enkemanden betaler selv dette Skiftets Omkostninger. Saa blev nu dette Skifte herved sluttet, hvorved den kongelige Kasse tilkommer for Revisionskontor 3 Rigsdaler.

Den 10. Januar 1806.

S. Bork. Mads Thomsen, Møller. Christen Andersen Stier. Thomas Madsen. Ole Madsen. Niels Madsen. Christen Madsen.

Som Curator for den mindreaarige og Tilsynsværge for den umyndige.

Christen Ollesen. expederet.

Overværende til Vitterlighed:

Morten Pedersen af Ølgod. Peder Refstrup af Lem.

(Bølling Herreds Skifteprotokol, Landsarkivet.)

Samtidig oprettes der mellem Mads Thomsen og Sønnen Thomas Madsen en Opholdskontrakt.

(Bølling Herreds Pantebog, Landsarkivet.)

Opholdskontrakt 1806

for Mads Thomsen, Albæk Mølle, saaledes som den af ham var be-tinget og af Sønnen Thomas Madsen indgaaet:

Mads Thomsen, Møller, skal have i Albæk Mølle fri Hus, næst og tæt, hvilket Kammer han vil, deri Sengested, fri og god Seng, Varme, Lys og i Alder og Sygdom tilbørlig Tilsyn og Opvartning og stedse Føde og Klæde, Mad og Drikke lige saa godt som hidtil. Hverken Mad eller Drikke maa være lukket for ham. Han har Ret til at tage deraf, hvad han vil til Fornødenhed, som om det var hans eget, og han er ikke forbundet at arbejde mere, end han selv vil.

Han er fri for Skatter og Offer og alle Udgifter og skal have fri Befordring til Kirken, naar han det vil, ligesom han og skal have Ret og Raadighed i Huset og i Gaarden, og hvor han vil se sig om.

Sønnen og Tjenestefolkene skal bevise ham tilbørlig Agt og Ly-dighed, som om han endnu var hans Fader.

Naar han med alt dette ikke var fornøjet, da maa hand flytte og medtage hans Kiste- og Gangklæder, 1 Seng, 1 Jernkakkelovn, et Bord og 2 Stole, og da skal Thomas Madsen betale ham aarlig 40 Rdl., det halve hver 1. Maj, og det halve hver 1. Novbr., altid for-ud, og i begge Tilfælde, enten han bliver eller han flytter, skal Søn-nen aarlig betale ham Rente efter 4 pro Cent af de 360 Rdl., som Mads Møllers øvrige Børn efter hans Død skal have udbetalt i Fædrene Arv efter Skiftet af 10. Jan. 1806.

Alt dette haver jeg Thomas Madsen indgaaet og herved forpligter mig og Arvinger redeligt at opfylde samme, og til min Faders Sik-kerhed derom, lover jeg, at Albæk Mølle og alt, hvad jeg dermed har faaet skal være uafhændet og uforhæftet videre end sket er, ind-til denne Kontrakt aldeles er opfyldt, derfor skal den tinglæses, som maa ske uden Varsel.

Albæk Mølle, d. 7. Marts 1806.

Thomas Madsen.

Man faar Indtryk af, at Mads Thomsen var en betydelig Mand i sin Tid, foruden det, der allerede er anført om ham, var han i 1806 tilstede ved et Skifte i Ganer Mølle efter Christen Olesens afdøde Hustru Dorthea Mouridsdatter. Han var Tilsynsværge for de fem umyndige Børn, eftersom han havde været gift med deres Faster.

Ofte ser man hans Navn i Kirkebogen ved Handlinger i Skjern Kirke.

Han forbliver til sin Død i Albæk Mølle, overlever Sønnens første Hustru og flere Aar efter, at Thomas Madsen er gift 2. Gang.

Om det gode Forhold, der har været mellem Mads Thomsen paa den ene Side og Sønnen og Svigerdatteren paa den anden, findes i Bølling Herreds Skødeprotokol, Landsarkivet, et Testament, opretet af Mads Thomsen.

Testament 1816.

27 Rbd. Navne Værdi — betales med 41 Skill.

Da jeg undertegnede Mads Thomsen i Albæk Mølle, Skiern Sogn, ønsker at forblive indtil min Død hos min Søn Thomas Madsen i Albæk Mølle, saa har jeg med god Forstand og Overlæg besluttet, at i Tilfælde af, at dette mit Ønske bliver opfyldt, og jeg forbliver der indtil min Død, da skal benævnte min Søn Thomas Madsen og Hustru Anne Cathrine Henriksdatter efter min Død være eneste Arvinger til alle mine Efterladenskaber, hvoriblandt befindes en Jernkakkelovn, et 8 Dags Stueur, mit Haandværkstøj med mere af hvad Navn nævnes kan, intet undtagen. Desuden mine paa adskillige Steder udestaaende tilgodehavende Penge, hvorfor dog undtages de 500 Rdl. Sølv Værdi, som ved Skiftet er tillagt mine andre Børn og indestaar i Albæk Mølle, hvorimod min Søn Thomas Madsen og Hustru Anne Cathrine Henriksdatter ere pligtige til at besørge mig en anstændig og hæderlig Jordefærd efter Egnens Skik og Brug.

Til Vitterlighed at jeg denne min sidste Villie haver med god Forstands Brug underskrevet, haver jeg formaaet underskrevne 2 gode Mænd Thomas Mikkelsen og Christen Christensen begge af Albæk By tillige med mig at underskrive og forsegle.

Albæk Mølle, d. 20. Dec. 1816.

Mads Thomsen.
(L. S.)

Til Vitterlighed:

Christen Christensen Rahbek og Thomas Mikkelsen i Albæk.

Aflæst i Retten paa Bølling Herredsting den 13. Oktbr. 1818.

Protokolleret, Folio 106. Sponnech.

Læsningen 3 Mark, Eftersynet 1 Mark 8 Skill. Protokollation 15 Skill. — ialt 1 Rbd. 9 Skill.

(L. S.) betyder, at han har sat sit Segl paa selve Testamentet.

Den 3. April 1823 afgik gamle Mads Thomsen ved Døden i en Alder af 77 Aar efter at have været Enkemand i 18 Aar. Han blev stedt til Hvile paa Skjern Kirkegaard.

Thomas Madsen, jun.,

siden kaldet Thomas Møller, overtager altsaa Albæk Mølle 1806.

Samme Aar 30. November blev han gift.

Skøde.

9. April 1807 lod Christian Markussen ved Auktion i Albæk tilligemed Peder Albæk bortsælge en Del Jord fra Peder Albæks Gaard i Parceller. Her købte Møller Thomas Madsen Nr. 15 Albækkær, omtrent 5 Td. Ld. Htk. 3 Fdk. $1^{5}/_{10}$ Alb. for 50 Rdl.

Skøde, 1843,

fra Thomas Madsen til Niels Hansen Albæk, som kjøber ovennævnte Parcel Nr. 15 i Albækkær, omtrent 5 Td. Ld. for 20 Rdl. rede Sølv.

Skøde.

1818 d. 12. Oktbr. lod Kammerjunker Benzon til Lønborggaard ved Auktion fra Lundenæs bortsælge en Del Engparceller. Her købte Møller Thomas Madsen Nr. 10 i Smaaskifterne Htk. 1 Skp. $^{1}/_{2}$ Alb. for 62 Rdl. curant eller rede Sølv 99 Rdl. 1 M. 3 Skill.

Skøde.

1819 d. 23. Febr. blev efter Rekvisation af Jens Sørensen i Hanning som Udlægshaver hos Selvejer Iver Christensen, Albæk, foretaget Auktion over 2 bemeldte Iver Christensen tilhørende Engparceller Nr. 4 og Nr. 5 af Htk. 3 Fdk. $^{3}/_{10}$ Alb., begge Udparceller fra Peder Albæks Gaard med Rentekammerbevilling af 1803. Paa disse Engparceller blev Møller Thomas Madsen højstbydende med 170 Rdl. Hamborg grov curant eller 272 Rdl. rede Sølv.

Skøde.

1. Klasse — 2 Rbd. 24 Skill.

Jeg underskrevne Jens Mortensen boende i Nørby i Velling Sogn gjør hermed vitterligt at have solgt, ligesom jeg herved sælger, skjøder og aldeles afhænder fra mig og mine Arvinger til velagte Thomas Madsen, Møller udi Albæk By i Skjern Sogn, 4 Parceller af en mig fra Lundenæs tilkjøbt Eng efter den mig given Auktionsskjødes Indhold af 10. Juli 1807 »Skallested« kaldet, og er enhver af ovennævnte 4 Parceller efter Hr. Landinspektør Hyldgaards Beregning af 20. Novbr. 1809 ansat i Nommer, Maal, Hartkorn og Grundskat efter Forordning af 1. Oktbr. 1802 saaledes:

Den vestligste af fornævnte Parceller er:

	Nr. 7	Indhold	14.000	Kv. Alen,	Htk.	0	Td.	0	Skp.	3	Fdk.	$1^{9}/_{10}$	Alb.
østl.	= 8	—	14.000	—	—	0	=	0	=	3	=	$2^{4}/_{10}$	=
østl.	= 9	—	14.000	—	—	0	=	1	=	0	=	1	=
østl.	= 10	—	14.000	—	—	0	=	1	=	0	=	$1^{8}/_{10}$	=

Grundskat	Nr. 7	12	Skilling
—	= 8	$12^{1}/_{2}$	—
—	= 9	$14^{1}/_{2}$	—
—	= 10	$15^{1}/_{2}$	—

Er ialt 56.000 Kv. Alen Htk. 4 Skp. 0 Fdk. $1^{1}/_{10}$ Alb. Grundskat 0 Rdl. 3 Mark 9 Skill.

Og da Salget af det kgl. Rentekammer allerede forhen d. 24. Febr. d. A. er tilladt og den accorderede Kjøbesumma 400 Rdl. nu er mig rigtig betalt, saa skal ovenbenævnte Parceller med Grund og Afgrøde herefter tilhøre ovenmeldte Thomas Madsen og hans Arvinger med samme Ret og Rettigheder, som jeg det ejet og haft haver.

Engens Ejere maa tage Dæmning paa det Sted, der er Kjøberne af Damsø udvist.

Hartkornet er alt af Lundenæs, Fri Hovedgaardstakst, men for Rytterhesten og for Skjern Præstes Korn Rettighed af Lundenæs udredes aarlig 12 Skilling pr. Skjæppe Hartkorn og iøvrigt udredes alle Afgifter, som allerede ere og herefter kan blive paabuden af dette ligesom af øvrige »fri Hartkorn«. Til Fiskeriet haves for dette Hartkorn ingen Rettighed, og disse Enge maa ikke drives ved Hoveri, og Hartkornet ikke bruges til nogen Hovedgaards Komplettering, og Kjøberen maa selv sørge for, at Skjelpælene ikke forvildes,

saaledes skal bemeldte Eng følge Kjøberen og hans Arvinger som et uigenkaldeligt Kjøb til evindelig Arv og Ejendom, og jeg forpligter mig og Arvinger at hjemle ham og hans Arvinger samme efter Loven for hver Mands lovlige Paatale. Dets til Bekræftelse haver jeg denne min udgivne Skjøde egenhændige underskrevet og forseglet, samt formaaet 2 Mænd til Vitterlighed underskrive, hvorefter samme maa tinglæses og protokolleres uden mig nogen Varsel at give.

Nørby i Velling Sogn d. 13. Juni 1810.

Jens Mortensen.

Til Vitterlighed underskriver efter Begæring

Jørgen Nielsen Huus og Jens Hedegaard.

At ingen Kjøbecontract eller andet skriftligt oprettet det vil vi begge under Ed bekræfte om forlanges.

Jens Mortensen. Thomas Madsen.

Læst i Bølling Nørre Herreders Ret den 6. Septbr. 1849 og protokolleret Folio 481 og 482.

Gebyr ½ pro Cent, Afgift 2 Rdl. 5 Mark 2 Skill.

Jansen.

(Skøde og Pantebog Nr. 12 paa Dommerkontoret i Skjern.)

Man ser altsaa, at ovenstaaende Skøde er skrevet 1810, men først læst 1849.

Beboelsen i Albæk Mølle 1812.

I Anledning af Ildsted og Mobilskatten blev der i 1812 indgivet Beretning om Boligforholdene i Albæk Mølle. (Rigsarkivet.)

Dagligstuen	7	Alen	lang,	4½	Alen	bred	3	Alen	høj
Sengekammer	4	—	—	3½	—	—	3	—	—
Stue	7	—	—	6	—	—	3	—	—
Kammer	4	—	—	5	—	—	3	—	—
Køkken	5	—	—	5	—	—	3	—	—
Brøggers	6	—	—	5	—	—	3	—	—
Bagerhus	6	—	—	6	—	—	3	—	—

Det Værelse, der betegnes Kammer, skal nok være det, Mads Thomsen havde til sin Raadighed, og som vistnok laa ved Enden af Storstuen.

Thomas Madsens Børn i første Ægteskab.

I. 1807 fødes en Søn Henrik Thomsen, dør som Barn.

II. 1809. Igen en Søn Henrik Thomsen, ogsaa han dør som lille.

III. 1811 fødes Datteren Mette Rahbek Thomasdatter; mere om hende og hendes Efterkommere længere henne.

12. Januar 1817 dør Thomas Madsens Hustru Anne Cathrine Henriksdatter.

Skifte 1817.

1817 d. 10. Febr. Som rette 30 Dage efter Thomas Madsens afdøde Hustru i Albæk Mølle, mødte Sognefogden Daniel Skaarup.

Ifølge Hr. Grev Sponniks Begjering af 16. Jan. sidste for at holde en lovlig Registrering og Vurderingsforretning over Stervboets Efterladenskaber, alt til videre Skifte og Deling imellem Enkemanden og deres i Ægteskab sammenavlede Barn Mette Rakbek, 6 Aar gl. Ved denne Forretning var tilstede Enkemanden Thomas Madsen og paa det umyndige Barns Vegne var nærværende som Tilsynsværge Hr. Provst Thygesen af Skjern og Jeppe Nielsen af Vinkjælder i Thorsted Sogn, saa var og som Vitterligs og Vurderingsmænd Jens Hedegaard af Marup og Christen Rahbek af Albæk, i hvis Overværelse blev foretaget og forrettet som følger:

Vurdering i Storstuen: 1 stor Fyrbord paa Fod 2 Rbd., 0 Mark, 0 Skill. 1 mindre do. 1,0,0. 1 liden Stenbord 1,0,0. 1 Bindestol af Træ 1,3,0. 4 Stk. Træstole 3,0,0. 1 do. med Hynde 1,0,0. 1 Jernbilæggerkakkelovn, itu 30,0,0. 1 Chatol af Eg 30,0,0.

Paa vestre Seng: 1 rødstribet Overdyne 30,0,0. 1 blaastribet do. 30,0,0. 1 do. do. 30,0,0. 1 gul rødstribet do. 10,0,0. 1 gul Bolster do. 5,0,0. 1 gul med Cortun Overtræk 10,0,0. 1 Pude med Dun, Cortun Overtræk 8,0,0. 1 do. do. 4,0,0. 1 gul Pude med Overtræk 3,0,0. 1 lang blaastribet Hovedpude 5,0,0. 2 do. korte do. 4,0,0. 1 Par Hørgarns Lagener, mærket N. H. 8,0,0. 1 Par do. nye 10,0,0.

Paa østre Seng: 1 rødstribet Olmerdugs Overdyne 10,0,0. 1 do. Underdyne 4,0,0. 1 lang do. Hovedpude 2,0,0. 2 korte do. do. 1,0,0. 1 Par gl. Blaargarns Lagener 1,0,0. 1 Fyr, rødmalet med Messingbeslag, Laas og Nøgle, Dragkiste, hvori den afdødes Gangklæder og Linned befandtes, hvilket alt af Vurderingsmændene blev efterset og ialt sat til 150,0,0. — Forestaaende haver Faderen ogsaa ved Skifteslutningen tiltænkt sit Barn Mette, og imidlertid erklærede Fa-

deren sig at være ansvarlig for alt. — 1 Stk. stribet Drejl 10 Al. a 1 Rdl. Al. 10,0,0. 1 do. Blaarlærred 5 Al. a 4 Mark 3,2,0. 1 Dug, Drejl 10,0,0. 1 do. ringere 3,0,0. 2 Hørlærreds Pudevaar 2,0,0. 1 grovere do. 0,1,0. 4 Stk. gamle Haandklæder 0,4,0. 6 Stk. do. 1,3,0. 9 Stk. Drejls Servietter 6,3,0. 2 Hørlærreders Lagner 4,0,0. 7 Stk. Sølvspiseskeer, 14 Lod 3 Kvintin, a 15 Mark 37,3,0. 4 do. Theskeer og en Sukkerklemme, 3½ Lod, a 15 Mark 9,3,8. 1 blaamalet Egeskab med Skuffer 15,0,0. Derudi 2 Flasker og 2 smaa Tallerkener 0,3,0. 2 Tin Kaffekander 3,0,0. 1 Kaffekværn og Thedaase 0,1,0. 3 Flødepotter og 1 Spølkomme 0,3,0. 5 Pr. Thekopper, 1 Thepot 0,3,0. 2 Spejl, gamle, 1 Skilderi 1,0,0. 2 gaml Spandøser, 1 Sylte-krukke, 1 Børste 0,1,8.

I det vestre Kammer: Et Fyr Hængeskab 1,0,0. 1 gaml rund Thebord 0,1,0. Stueuhr, Viser 2,0,0. 1 liden Kasse 0,0,8. 1 Fruentimmerhat 0,3,0. 1 blaastribet Olmerdugs Overdyne 6,0,0. 1 rødstribet Olmerdugs Underdyne 2,3,0. 3 korte Puder 2,0,0. 2 gaml Hølsklæder 1,0,0.

I Dagligstuen: 1 gaml Fyrbord med 2 Skamler 2,3,0. 1 Stueuhr med Hus 10,0,0. 1 Jernbilæggerkakkelovn med 2 Messingknapper 30,0,0. 21 Stk. Mælksætter, sorte, af Ler 0,2,8. 1 Kobber Halvpotte og do. Tragt 1,3,0. 1 Skindhat, 2 smaa Lysestager m. m. 0,3,0. Under do. 3 Skjæggemænd 2,0,0. ½ Anker og 5 Flasker 1,0,0. 1 rødstribet Olmerdugs Overdyne 5,0,0. 1 do. Underdyne 2,0,0. 3 rødstribet sorte Puder 2,0,0. 2 gul Hølsklæder 1,0,0. 1 Regnbrædt 0,2,0.

I Sengekamret næst ved: 1 liden Fyrbord 1,0,1. 1 liden Taborett 0,1,0. 4 Urtepotter og 1 Skilderi 0,2,0. 1 liden Hængeskab 1,0,0. 3 gaml Kander 0,2,0. 2 Uldsakse og 1 Thedaase og 1 Sukkerklemme 0,3,0. 1 Kobberfyrfad 0,4,0. Nogle gaml Salmebøger m. fl. 1,0,0. 1 Flask og 1 Spejl 0,0,8. 1 gaml blaastribet Overdyne 4,0,0. 1 Dynevaar 1,3,0. 2 korte Puder og 1 lang 2,0,0. 2 gaml Hølsklæder og 2 korte Puder 2,0,0.

I Spisekammeret: 1 Øltønde og 1 Fjerding med Tragt 2,0,0. 2 gaml Messing Fyrbækkener 3,0,0. 2 Messing Lyseplader og 2 Lyssakse 1,0,0. 1 Kobberpottemaal, 2 do. Tragt 2,0,0. 3 Tinfade og 5 do. Tallerkener 6,0,0. 4 gaml beskadigede do. 0,1,8. 4 forskellige Lysestager 6,0,0. 1 liden Messing Morter, 1 Stk. gaml Messing 2,0,0. 5 Stk. Stentallerkener og beskadigede Fade 1,0,0. 1 Dusin sorte Sætter og Æbleskivepande 0,3,0. 1 Spinderokke og 1 gaml Bord, Fyr

1,0,0. 1 liden Kjerne og 1 gaml beskadiget Lygte 1,0,0. 1 gaml Halmkurv og 1 beskadiget Skjæggemand 0,1,0. 2 gaml sorte Gryder, 1 stor Krus med Laag 0,3,0.

I Køkkenet: 1 liden Kobberthekjeddel, gaml og 1 Jerngryde 1,3,0. 2 Jernpander og 1 Krumkniv 0,3,0. 6 sorte Potter og 4 Gryder 0,3,0. 1 Hakkebrædt og 1 beskadiget Trug 0,1,8. 1 Vaffeljern og 1 hvid Spølkomme 1,0,0. 1 gaml Fejeskovl 0,3,0. 2 Ildklemmer, 2 Kielknagge, 2 Rister, 1 Trefod 4,0,0. 1 liden Saltkasse, 4 Knive 1,0,0.

I Brøggerset: 1¾ Td. Kobberkjedel 50,0,0. 1 liden do. 10,0,0. 2 Bryggekar 10,0,0. 3 Ballier og 2 Bøtter, 2 Øser og 1 Spand 4,4,0. 2 Truge og Tønder til Svin 2,0,0. 1 Lampe 0,2,0.

I Svinestien: 3 Stk. Svin, 1 Galt og 2 Søer 56,0,0.

I Gaarden: 1 jernbeslagen Vogn med blaa Haue 80,0,0. 1 do. med røde Haue 60,0,0. 2 gamle Trævogne 70,0,0. 1 Rulle af Fyr 8,0,0. 1 gaml Høvlbænk og gaml Hjultømmer 4,0,0. 2 gamle Høleer og 1 Lænke 1,0,0. 2 gamle Spader, 1 Fork, 1 Jerngreb 4,0,0. 1 gaml Plov, 1 gaml Harve 9,0,0. 3 Stk. Ovntræ, 2 Stk. Høleer paa Skaft 4,3,0. 1 Sæt Skauler og Lejrer 0,3,0.

I Stalden: 1 sort 2 Aar gaml Plag 100,0,0. 1 gaml sort Hoppe, 17 Aar 35,0,0. 1 do. rød do. 20,0,0. 2 Sæt Hestetøj 10,0,0. 1 gaml sort Ko 30,0,0. 1 hvid do. 40,0,0. 1 sortbroget do. 45,0,0. 1 rødbroget do. 40,0,0. 1 sortbroget do. 40,0,0. 1 sort do. 42,0,0. 8 Stk. Faar à 5 Rdl. 40,0,0. 3 Stk. Lam à 4 Rdl. 12,0,0. 1 Møgstøvt, 2 Grebe, 1 Skovl, 2 Spande 7,0,0. 2 Malkestole 0,0,8. 3 Stk. Gjæs og 1 Gasse 8,0,0. 1 Hakkelsekiste med Kniv 2 Rdl. Hestetyrer og Grimer 2 Rdl. 4,0,0. 2 Plejel, 1 Sold og 1 Skovl 1,0,0. 1 Pr. Seller og 1 Plovtømme 1,0,0. 1 Slibesten 1,0,0.

Paa Loftet: 7 Stk. Sække à 1 Rdl. 7,0,0. 7 Stk. River 1,1,0. 3 smaa Standtønder 1,0,0. 1 Kasse og 2 smaa Standtønder og nogle Løbe 1,2,0. 6 gaml Kotyre og 2 gamle Bikuber 1,3,0. 2 Høvl, 2 Hamre, 2 Naptanger 2,0,0. 2 Sauger, 1 Spejerboer 2,0,0. 2 Fugjern, Skarøkse og Handøkse 3,0,0. 3 Par Gafler og Knive 1,0,0. 6 Stk. Hornskeer 1,0,0. 6 Stk. Træ do. 0,3,0. Endnu forglemt nogle Stk. Sengegardiner 11,0,0. 4 Stk. Brændevinsglas 1,0,0. 1 Ølglas 0,2,0.

Summa ialt 1455 Rdl. 2 Mark 8 Skill.

Vurderingsmændene Jens Hedegaard og Christen Rahbek eftersaa dernæst saavel det udtærskede Korn paa Loftet, som hvad der befandtes i Laden utærsket, og begge erklærede, at de ikke kunde

skjønne, at der kunde blive noget tilovers fra Æde og Sædekorn, samt afgivet Korn til Tiende og Fattigvæsen, kongelige Skatter og andre offentlige Afgifter, saa intet heraf kunde beregnes Stervboet noget til Indtægt.

Derpaa blev Gaarden og dens Ejendom efterset, som staar for Ager og Engs Hartkorn:

1. Contribuabelt Hartkorn 0 Td. 1 Skp. 1 Fdk. $1^1/_{10}$ Alb.

2. Fri Hovedgaardstakst 0 Td. 4 Skp. 0 Fdk. $1^1/_{10}$ Alb.

3. Mølleskyld med Mølle og Inventarium 5 Td. 4 Skp. 0 Fdk. 1 Alb.

Hvilke Ejendomme med Bygninger og alt sit Tilhørende med bemeldte Hartkorn blev vurderet til: 5800 Rigsdaler.

Og da intet videre forefandtes, blev samtlige tilstedeværende tilspurgt, om de vidste mere Stervboet til Indtægt at opgive. Det maatte være Penge eller Penges Værd af hvad Navn nævnes kan, hvortil de samtligen svarede nej. Altsaa Sternboets hele Indtægt den Summa: 7255 Rbd. 2 Mark 8 Skill.

Derimod blev Udgifterne angivet at være saaledes:

Enkemanden Thomas Madsen tilkendegav at være skyldig:

1) Til sine Søskende ialt den Sum 500 Rdl. Sølvmønt eller Rigsbankpenge 937 Rdl. Navne Værdi i Anledning af Skiftebrevet 10. Jan. 1806.

2) Dernæst dødes Begravelse blev beregnet til 200 Rbg. Ligeledes forlangte han selv ifølge Loven i sin Tid 200 Rbd.

3) Desuden tilkendegav Thomas Møller at være skyldig dels til hans Fader og dels til andre 280 Rbd.

Stervboets Udgift i alt Summa 1617 Rdl. 3 Mark.

Derpaa blev givet Forespørgsel saavel til den umyndiges Værge som til alle vedkommende, om de vare fornøjet med den over Stervboets Efterladenskaber, Gaard og Mølle satte Vurdering. Hr. Provst Thygesen meldte sig paa den umyndiges Vegne og erklærede, at han saa vel som Jeppe var fornøjet paa følgende Conditioner i Anledning af en Gave af den afdødes Moder, som hun skulde have lovet til nærværende Barn Mette, nemlig:

Naar Thomas Madsen vil give sit Barn forlods ud af Boet:

1) Sengeklæderne anført i Forretningen under Nr. 9 til 21, der beløber sig ialt til Summa 157 Rbd.

2) 1 Dragkiste under Nr. 27 tilligemed Moderens samtlige Klæder og Linned, vurderet ialt til 150 Rbd.

3) En Jernbilæggerkakkelovn i Storstuen under Nr. 7 30 Rbd.
4) En Messingfyrbækken med drejet Skaft Nr. 84 2 Rbd.
5) 2 Sølvspiseskeer 11 Rbd.
Summa 350 Rbd.

Disse tre Hundrede og halvtredsindstyve Rbd. fradrages Indtægtsummen fem Tusinde, seks Hundrede, syv og tredive Rigsbankdaler 5 Mark 8 Skilling, bliver altsaa igjen til Skifte og Deling
5287 Rbd. 5 Mark 8 Skill.
hvorfra dog fradrages Omkostningerne.

Hr. Provst Thygesen paastod desuden, at Faderen Thomas Madsen eller efterkommende Ejer af Møllen skulde bekoste sin Datters Mettes anstændige Bryllup, og naar Thomas Madsen erklærede sig dertil, saa vilde han for den udlovede Gave og med Vurderingen være fornøjet.

Thomas Madsen fremstod og erklærede for at komme ud af videre Dispyth at opfylde Hr. Provst Thygesens Paastand og Begjering, hvormed og Jeppe Nielsen erklærede sig fornøjet, dog begjerede han ifølge at beholde sin Schatol under Nr. 8 30 Rdl. og sin Seng under Nr. 22 18 Rdl. efter Vurdering eftergivet.

Saavel Hr. Provst Thygesen som Jeppe Nielsen svarede, at de havde intet derimod at erindre og lod det komme an paa den Høje Skifteforvalter ved Skifteslutningen.

Saaledes aftalt og Parterne forenet bekræftes med samtlige vore Hænders Underskrifter.

Datum at Supra (som ovenfor)

Paa Hr. Grevens Vegne
Daniel Skaarup, Sognefoged.

Paa den umyndiges Vegne
Thygesen. Jeppe Nielsen.
Thomas Madsen.

Som Vitterligheds og Vurderingsmænd
Jens Hedegaard. Christen Rahbek af Albæk.

Fremlagt ved Skifte efter Anne Cathrine Henriksdatter af Albæk Mølle d. 1. Marts 1817.

Sponnech.

(Indeholdes i en Papirpakke i Landsarkivet.)

Aar 1817 den 1. Marts blev i Deibjerg Præstegaard af Skifteforvalteren Kammerjunker Grev Sponnech i undertegnede Vidners

Overværelse foretaget Skifteslutning efter Anne Cathrine Henriks-datter, Møller Thomas Madsens Hustru i Albæk Mølle, Skjern Sogn, som ved Døden er afgaaet d. 12. Jan. d. A. og har i Ægteskabet med bemeldte Thomas Madsen avlet en Datter Mette Rakbek 6 Aar gl. Ved Skiftet mødte Enkemanden Thomas Madsen og som Værge for den umyndige Hr. Provst Thygesen i Skjern.

Skifteforvalteren fremlagde den af Sognefogden i Skjern under 10. Febr. d. A. paa hans Vegne foretagne Registrering og Vurderinsforretning vedtagne, meddeles herved en Fortegnelse over det, som Datteren skulde udtage af Boet nemlig:

1 hvidstribet Overdyne 30 Rdl. 1 blaastribet do. 30 Rdl. 1 do. do. 30 Rdl. 1 gl. hvidstribet do. 10 Rdl. 1 gl. Bolsters do. 5 Rdl. 1 do. gammel med Kartun Overtræk 10 Rdl. 1 Pude med Dun do. 8 Rdl. 1 Pude do. 4 Rdl. 1 gl. Pude med Overtræk 3 Rdl. 1 lang blaastribet Hovedpude 5 Rdl. 2 do. korte 4 Rdl. 1 Pr. Hvergarns Lagener mærket N. H. 8 Rdl. 1 Pr. do. nye 10 Rdl. Jernbilæggerkakkelovn 30 Rdl. 1 Messing Fyrbækken med drejet Skaft 2 Rdl. 2 Sølvspiseskeer 11 Rdl. — 200 Rdl.

Ligeledes udtager hun forlods Nr. 27 1 Fyrdragkiste med alle hendes Moders Gangklæder og Linned, vurderet til 150 Rdl. N. V. Men da mulig en Del deraf kunde bedærves og altsaa ej paa Grund af den umyndiges Alder kan komme hende til Nytte, tillades det Enkemanden at forhøje samme imod derfor at tilsvare hende 45 Rdl. rede Sølv, som er beregnet efter den sidste noterede Curs. Saa udreder Faderen ogsaa forlods til den umyndige 6 Stk. Drejels-Servietter ansatte til Værdi 5 Rdl. N. V. Alt foranstaaende med Undtagelse af Moderens Gangklæder udredes in natura til den umyndige, naar hun bliver 18 Aar gl.

Ifølge Vurderingsforretningen beløber Boets Indtægt 7255 Rdl. 2 M. 8 Skil.

Udgiften derimod ifølge Vurderingsforretningen 1617 Rdl. 3 M.

Følgelig i Behold 5637 Rdl. 5 M. 8 Sk., hvorfra endnu afgaar det Datteren ifølge Vurdering tillagte 350 Rdl. — 5287 Rbd. 8 M. 8 Sk.

Herfra afgaar det Skiftes Omkostninger: Skifteforvalteren af Indtægten 7255 Rdl. 73,0,0. Kongens Kasse $^1/_3$ pro Cent 24,2,0. Justitsministeriets Fond 19,2,12. Stemplet Papir til Skiftebrevet 4,0,5. Tinglæsning af Skifteekstrakten 4,0,6. Skiftebrevets Beskrivning 4 Aark 4,4,4. $^1/_2$ pro Cent Afgift efter Forord. 8. Feb. 1810 12,3,12. Sogne-

fogden og Vurderingsm. 5,0,0. Vitterlighedsvidner 3,0,0. — 190 Rdl. 5 M. 7 Skill.

Igjen til Deling 5096 Rdl. 5 M. 7 Skill., deraf tilfalder først Enkemanden det halve. Datterens Arv blev sat til 765 Rdl. rede Sølv, skriver Syv Hundrede tredsindstyve og 5 Rigsbankdaler rede Sølv, hvilken Sum bliver indestaaende paa 2den Prioritet i Albæk Mølle med tilliggende staaende for:

Contribuabelt Hartkorn 0 Td. 1 Skp. 1 Fdk. $1^1/_{10}$ Alb.

Fri Hovedgaardstakst 0 Td. 4 Skp. 0 Fdk. $1^1/_{10}$ Alb.

Mølleskyld 5 Td. 4 Skp. 0 Fdk. 1 Alb.

næst efter den paa 1ste Prioritet ifølge Skiftebrev af 10. Jan. 1806 indestaaende Gæld 500 Rdl. S. V.

Rente af Kapitalen nyder den umyndige fra sit 18de Aars Fyld.

Skiftebekostningen udreder Enkemanden paa Opfordring til Skifteretten, og er saaledes Skiftet sluttet og bekræftes med Underskrift.

Sponnech. Thomas Madsen.

Thygesen.

Til Vitterlighed

Melbye. D. Skaarup.

(Bølling Herreds Skifteprotok.)

Folketælling 1845.

Albæk Mølle, Skjern Sogn, Bølling Herred.

Thomas Madsen, 70 Aar, født i Skjern, Møller, gift med Maren Jeppesdatter, 63 Aar, født i Oddum Sogn.

Børn: Mette Marie 22, Madsine 20, Ane Margrethe 17, født i Skjern.

1 Møllersvend, 2 Tjenestefolk, alle født i Borris Sogn.

(Rigsarkivet.)

Skjøde 1849.

I Klasse 6 Rbd.

Underskrevne Thomas Madsen, Albæk Mølle i Skjern Sogn tilstaar og hermed vitterliggjør til min Svigersøn Peder Christian Jensen af Ladekjær i Skjern Sogn at have solgt og afhændet følgende mig tilhørende og i fornævnte Sogn beliggende Ejendomme nemlig:

Albæk Mølle af Mølleskyld Htk. 5 Td. 4 Skp. 0 Fdk. 1 Alb. med Bygninger og tilliggende Jorder, hvis gl. Hartkorn jeg ikke kan op-

give med Undtagelse af Parcellen Nr. 12 fra Iver Christensens Gaard i Albæk, et Stykke af Albæk Kjær, østerst, omtrent 4 Td. Ld., der har Hartk. gl. Matr. 0 Td. 0 Skp. 1 Fdk. $2^{7}/_{11}$ Alb.

1. Efter Skiftebrev tinglæst 8. Dec. 1807 § 9 bemærkes, at der medfølger Anpart Kongetiende til Htk. gl. Matr. 2 Skp.

2. 4 Parceller fra Lundenæs af Hartk. »Fri Hovedgaardstakst« 0 Td. 4 Skp. 0 Fdk. $1^{1}/_{10}$ Alb. efter Skjøde af 13. Juni 1810.

3. Parcellen Nr. 4 fra Iver Christensens Gaard i Albæk, Hartk. gl. Matr. 0 Td. 1 Skp. 0 Fdk. $^{2}/_{10}$ Alb.

4. Do. Nr. 5 fra Do., Htk. gl. Matr. 0 Td. 0 Skp. 3 Fdk. $^{3}/_{10}$ Alb,

5. Do. Nr. 10 fra Lundenæs i Smaaskifterne Htk. gl. Matr. 0 Td. 1 Skp. 0 Fdk. ½ Alb.

6. Do. Nr. 6 af Niels Hansens Gaard i Albæk med Kongetiende af Htk. gl. Matr. 0 Td. 1 Skp. 2 Fdk. 1½ Alb., efter Skjøde tinglæst 6. Juni 1841.

Foranførte Ejendomme er efter den nye Matr. skyldsat saaledes: Priviligeret Hartk. 0 Td. 2 Skp. 2 Fdk. 2½ Alb., upriviligeret do. 2 Td. 1 Skp. 3 Fdk. 2½ Alb., Mølleskyld 5 Td. 4 Skp. 0 Fdk. 1 Alb. med gl. Skat 8 Rbd. 0 Mark 8½ Skill.

Den mundtlig accorderede Kjøbesum 1600 Rbd. skriver Sexten Hundrede Rigsbankdaler, rede Sølv, er mig betalt, dels contant og dels ved udstedt Aftægtscontract, hvor Aftægten og øvrige Præstationer er ansat til 700 Rbd. r. S., og som Følge deraf skjøder og overdrager jeg herved formeldte min Svigersøn Peder Christian Jensen de ovennævnte ham solgte Ejendomme med alt deres rette Tilliggende og tilhørende og med alle de Rettigheder og Herligheder, samt Byrder og Forpligtelser, hvormed jeg efter de citerede Hjemmelsdocumenter har ejet og besiddet samme og saaledes, som ældre Adkomstdokumenter hjemle og tilholde, idet jeg indestaar for Vanhjemmel efter Loven, hvorhos bemærkes:

1: Med Hensyn til de 4 Parceller fra Lundenæs: a) At Ejeren af Lundenæs udreder aarlig for Rytterhesteholdet og for Skjern Præstes Kornrettighed 12 Skilling, Dansk Curant. b) Til Fiskeriet ved Aaen haves ingen Rettighed, og c) Engen maa ikke drives ved Hoveri og ingensinde bruges til nogen Hovedgaards Komplettering.

2: Med Hensyn til Parcellen Nr. 10 fra Lundenæs: a) Til Ejeren af Lundenæs betales aarlig for Rytterhesteholdet og Engens Hartkorn i Forhold til 2 Rbd. pr. Td. Hartkorn, b) Til Fiskeriet ved

Aaen haves ingen Rettighed, c) Kjøberen har Frihed til at bjerge Afgrøden af Engen paa den saakaldte Sønderhede, dog saaledes, at Ejeren af Heden og Grønningen ikke derved foraarsages Skade. Til at dæmme ved Aaen ved Damsø er afsat en Td. Ld. i den nordre Hede tæt ved Lundenæs Agermark, hvorfra vedkommende have Frihed til at hente Fyldning og d) Kjøberen har Rettighed til at afbenytte de over Lundenæs Enge anlagte Veje mod, at han i Forhold til Engenes Størrelse deltager i Vejenes Reparation.

3: Kjøberne respekterer en af mig indgaaet og den 16. Aug. 1832 tinglæst Forening angaaende Vandet i Kjelstrup Bæk, og

4: Med de Kjøberen solgte Ejendomme følger al min Besætning, Ind- og Udbo med Undtagelse af de Dele, jeg ved Aftægtscontrakt af Dags Dato har forbeholdt mig og Hustru at udtage. Til Bekræftelse under min Haand vidnefast.

Albæk Mølle, d. 2. Septbr. 1849.

N. P. Jansen.

Thomas Madsen

med ført Pen af Fuldmægtig N. P. Jansen paa Petersminde i Skjern.

Christen Christensen.

Læst i Bølling Nørre Herreders Ret d. 6. Septbr. 1849 og protokolleret Folio 482—484.

Attest om Kjøbecontrakt vedhæftet.

Gebyr ½ pro Cent, Afgift 12 Rdl. 5 Mark 6 Skill.

Jansen.

(Skøde og Panteprotokol Nr. 12 paa Dommerkontorets Arkiv i Skjern.)

Aftægtskontrakt 1849.

1. Klasse 3 Rdl. 32 Skill.

Imellem Thomas Madsen Albæk Mølle og Hustru Maren Jeppesdatter som Aftægtstagere og Svigersøn Peder Christian Jensen af Ladekjær som Aftægtsyder samtlige af Skjern Sogn.

Ved Dags Dato at have tilskødet min Svigersøn Peder Christian Jensen af Ladekjær i Skjern Sogn de mig hidtil tilhørende Ejendomme, Albæk Mølle med Tilliggende, har jeg Thomas Madsen som en Del af Kjøbesummen betinget mig og Hustru Maren Jeppesdatter følgende Aftægt, som P. C. Jensen eller efterkommende Ejere af ommeldte Ejendomme har at svare os vor Livstid.

1) De 4 Fag Hus, som jeg har valgt til vor Aftægtslejlighed beholde vi til den sidstes Død og skal Aftægtsyderen vedligeholde bemeldte Aftægtsbolig saavel udvendig som indvendig i forsvarlig Stand.

Med Hensyn til de 2 Fag Hus, der ligger norden ind til fornævnte 4 Fag Hus, da beholder jeg mig Ret til at tage dem i Brug, naar jeg vil, og skal da Aftægtsyderen indrette dem for mig saaledes, som jeg ønsker det. Med Hensyn til Vedligeholdelsen, da forholdes med disse 2 Fag Hus, som før er meldt om Aftægtsboligen.

2) Naar vi drager paa vor Aftægt i ommeldte Aftægtsbolig, forbeholde vi os Ret til at udtage af Aftægtsyderens Indbo, hvad vi anse fornødent til Brug paa vor Aftægt. Hvad vi saaledes udtage, vedligeholder Aftægtsyderen stedse i forsvarlig Stand, og skulde noget blive ubrugeligt, skal Aftægtsyderen levere os nyt i Stedet.

3) I gode sunde og forsvarlige Varer med rigtig Tal, Maal og Vægt leverer Aftægtsyderen os indbragt i vor Aftægtsbolig paa det Sted, vi forlanger det. Aarlig hver 1. November og 1. Maj med Halvdelen hver Gang 4 Tdr. Rug, 2½ Td. Byg, 1 Td. Malt og 2 Skp. Boghvedegryn.

Hver 11. Novbr. 8 Pund uheglet Hør, 5 Lispund fersk Oksekjød, 12 Pund Faaretalg, 1½ Skp. Mellemsalt og 2 Pund Humle.

Hver 1. Dec. og 1. April med Halvdelen hver Gang 1 Lsp. 8 Pund fersk Flæsk uden Ben og af Mellemsiden.

Hver 1. Aug. 12 Pund tør sød Ost, hver 14. Marts, 1. Juli og 1. Novbr. med ⅓ Del hver Gang 300 friske Hønseæg.

I hver April Maaned 5 Snese ferske Hvillinger og 6 ferske Torsk og i hver Novbr. Maaned 2 ferske Torsk. Fisken maa være af forsvarlig Størrelse.

Hver Mikkelsdag 1 Td. Kartofler, hver 1. April, 1. Juni og 1. Oktbr. med en ¼ Del hver Gang 24 Karduser Røgtobak fra den bedste af Egnens Fabrikker og af den Sort, som af Bønderne almindelig bruges her paa Egnen.

Efterhaanden som vi forlanger det 1 Lsp. brun Candis Sukker, 1 Lsp. Kaffebønner af den bedste Slags, 8 Pund Cikorie og 4 Ænder af Gaardens Andeflok, hvilke vi selv udtage, samt endelig 2 Læs Gulvsand.

Naar vi forlange det, og Aftægtsyderen har dem, 1 Lsp. ferske Aal.

Hver Gang Aftægtsyderen slagter en Kalv, da gives os 3 à 4 Pund

Kalvekjød, hver Nytaarsdag 4 Rdl. C. skriver fire Rigsdaler Curant.

Ugentlig 1½ Pund Smør, 3 Potter Kjærnemælk og 1½ Potter godt dansk Kornbrændevin. Daglig: 5 Potter nymalket Mælk. Det bemærkes, at naar vi forlanger Aftægten, bliver den første Gang Leveringen deraf skal ske at præstere en Termin forud.

4) I rette almindelig Bjergningstid skal Aftægtsyderen skaffe os aarlig 1 Læs Storhedetørv à 14 Snese, 4 Læs Tørv af Gaardens egen Hede à 10 Snese pr. Læs, 16 Læs Klyne à 30 Snese pr. Læs, samt 4 Traver Lyng af forsvarlig Bind, hvilket alt tørt hjemkjøres og sættes i Stak paa et for os bekvemt Sted ved vor Aftægtsbolig, ligesom Brændselet ogsaa vel tildækkes.

5) Af Gaardens Faareflok udtage vi, naar vi ville, 3 Faar, hvilke tilligemed deres Yngel Aftægtsyderen aarlig skal fodre og græsse for os lige saa godt som hans egne Faar, dog Yngelen kun fra Fødselen til næstpaafølgende Slagtetid.

Ulden og Yngelen af Faarene tilhøre os selv. Skulde nogle af Faarene ved Sygdom eller andet Uheld dø eller forkomme, da indsætter Aftægtsyderen andre og lige saa gode i de tabtes Sted.

6) Af Gaardens Hauge forbeholde vi os til Brug til Kaal og andre Madurter at udtage den halve Del. Det Stykke vi saaledes udtage, skal Aftægtsyderen aarligen dyrke og gjøde for os efter vor Anvisning, ligesom han og paa Forlangende skal besørge det indhegnet og holde Hegnet vedlige.

7) Vi have stedse fri Adgang til Afbenyttelse af Gaardens Brønd, Bryggers og Bagerovn, samt af de til disse Dele fornødne Redskaber, hvilket alt Aftægtsyderen stedse maa holde i brugbar Stand.

8) Vort Korn besørger Aftægtsyderen, naar vi forlanger det, afhentet i vor Aftægtsbolig, bragt til Mølle, der malet og igjen hjemført og indbragt i vor Aftægtsbolig paa det Sted, vi ønsker det.

Saa betaler Aftægtsyderen stedse for os Højtidsoffer og kommunale Bidrag, som maatte blive os paalignet.

9) Naar vi forlange det, giver Aftægtsyderen os Befordring med Heste og Vogn til og fra Kirken, samt til og fra Slægt og Venner, dog maa Befordring til de sidstnævnte ikke forlanges i Høst og Sædetid. Hvis vi paa Grund af Sygdom eller Alderdom maatte ønske Lægen eller Præsten hentede, da besørger Aftægtsyderen dem frem og tilbage med Heste og Vogn.

10) I vor Sygdom eller Alderdom skal Aftægtsyderen gaa os til

Haande med al fornøden Pleje, Renlighed og Opvartning, saaledes som han for Gud og Mennesker kan forsvare, og naar vi ved Døden afgaar, giver han os en hæderlig og anstændig Begravelse efter Egnens Skik og Brug. — Hvad der ved den sidstes Død maatte findes af Penge eller Pengebeviser, Sengeklæder, Liv- og Gangklæder, Kister, Husgeraad os tilhørende, deles imellem samtlige vore Børn eller deres Arvinger efter Loven.

11) Naar den ene ved Døden afgaar, bortfalder for den efterlevende af foranførte Dele 1 Td. Rug og 1 Td. Byg, samt daglig 2 Potter nymalket Mælk. Ligesaa bortfalder ugentlig ½ Potte Brændevin, samt al Tobakken, undtagen hvis jeg Thomas Madsen maatte blive den længst levende; thi da afgaar intet af Tobakken eller Brændevinen. Alle de øvrige Dele leveres derimod uafkortet til den sidstes Død.

12) Til Løn til en Pige giver Aftægtsyderen os aarlig 8 Rdl. Cur., skriver otte Rigsdaler Curant.

13) Skulle vi faa i Sinde at flytte med vor Aftægt, da er saadant os tilladt og skal da Aftægtsyderen bringe os formeldte Præstationer til det Sted vi forlanger det, naar dette ej er over 2 Mile fra Gaarden. For de Dele af Aftægten som enten ikke eller kun med Besværlighed kan ydes in natura, saasom Husveje, Haugejord, Brændsel, Mælk, Kjørsel gives os et aarligt Vederlag i Penge efter 2 af os udvalgte uvillige Mænds Skjøn, hvilket Vederlag saavelsom Aftægten svares os 2 Gange aarlig, nemlig 1ste Maj og 1ste November med Halvdelen hver Gang. Naar vi flytte, medtage vi vort hele Bohave, hvad vi have eller udtage, og i Tilfælde af at vi dø, medens vi saaledes ere bortflyttede, da har nærværende Aftægtsyder Valget imellem, om han vil bekoste Begravelsen eller ikke, i hvilket sidste Fald han ikke paa hans Kones eller Børns Vegne deltager i Erhvervelsen af vore Efterladenskaber.

Det staar os altid frit for at flytte tilbage og nyde vor Aftægt, som om vi slet ikke havde været bortflyttede. Kun skulle vi førend saadant sker give Aftægtsyderen et halvt Aars Varsel, for at han kan have vor Aftægtsbolig i anstændig Stand.

14) Naar vor Familie eller vore Venner kommer for at besøge os, da skal Aftægtsyderen tage imod baade Folk og Heste og give dem det fornødne uden Betaling.

15) Naar det forlanges, skal Aftægtsyderen give til hver af vore

2 ugifte Døttre 1 Seng, bestaaende af 3 Dyner, 2 lange og 2 korte Puder, samt 2 Lagener. I den ene Dyne skal være 11 Pund og i hver af de 2 andre 10 Pd. gode Fyld. Dernæst skal han, ligeledes naar paafordres give til hver af vore fornævnte Døttre 2 Kjøbekjoler og 1 hjemmegjort dito efter Egnens Skik og Brug, 1 Par bestilt Sko, 8 (otte) Rigsdaler Curant i Penge og frit Bryllup efter Egnens Skik og Brug, samt til den ene af dem et Schatol. Endelig skulle de, saalænge de ere ugifte, i Sygdomstilfælde have Tilhold og Husvej hos Aftægtsyderen uden Betaling.

Foranstaaende Contrakt, der er efter Ord og Aftale, lover og forpligter jeg Peder Christian Jensen mig, Arvinger og efterkommende Ejere af de mig Dags Dato tilskjødede Ejendomme nøjagtigen at opfylde og til Sikkerhed herfor pantsætter jeg med 1ste Prioritet de i Skjødet af Dags Dato nævnte Ejendomme og Bygningernes Assurancesum, Jordens Avl og Afgrøde.

For det stemplede Papirs Skyld ansættes Aftægtens Værdi til 530 Rbd. og Præstationerne een Gang for alle til 170 Rbd. eller ialt 700 Rbd.

Saaledes afsluttet og indgaaet bekræftes med Underskrift i Vitterligheds Vidners Overværelse og bemærkes, at jeg Thomas Madsen er vidende om de Rettigheder og Forpligtelser, der i Skjødet udtrykkelig er nævnte at følge med ommeldte pantsatte Ejendomme og derfor ikke fordrer dem gjentagne her.

Albæk Mølle, den 2. Septbr. 1849.

Thomas Madsen	Peder Christian Jensen
med ført Pen af Fuldmægtig Jansen	Aftægtsyder
Aftægtsnyder	
N. P. Jansen	Christen Christensen

Læst i Bølling Nørre Herreders Ret den 6. September 1849 og protokolleret Folio 489-493.

Gebyhr 3 Rbd. 4 M. 1 Skill.

III. *Mette Rakbek Thomasdatter.*

Datteren Mette 2. Maj 1841, da 30 Aar, viet til Ungkarl Frands Sørensen af Egvad Sogn 29 Aar. Forlovere Thomas Madsen og Søren Frandsen.

De købte Gaarden Sønderby i Bølling. Han blev derefter kaldt

Frands Sønderby. Denne Gaard kunde de nok magte, da Mette kunde betragtes som en meget rig Pige, naar man tager i Betragtning de 765 Rdl., hun var tilskreven, og som havde givet Renter siden hendes 18aars Alder, det mægtige Udstyr og saa Pengenes store Købekraft, som de fik 1818. T. Eks. skal anføres, at Proprietærgaarden Voldbjerg i He kostede 2200 Rdl. 1830, Slumstrup 5000 og Finderupgaard 400 Rdl. 1841 var Tiderne vel bedredes en Del, og Pengene derved dalet i Værdi; men Mette kunde sikkert nok have betalt en større Gaard end Sønderby.

Tilsidst solgte de Gaarden og fik Aftægt derfra. Frands Sørensen døde i Sønderby 3. April 1891, og Mette døde 4. Juli 1902.

Et godt Billede af dem er opbevaret hos Sønnedatteren Fransiska Frandsen, Alkjærsig, Dejbjerg.

Deres Børn:

A. Ane Marie Frandsen, født 4. Novbr. 1842, hjemdøbt 11. Dec. formedelst Sygdom, fremstillet i Kirken 15. Jan. 1843.

1874 viet i Skjern Kirke til Ungkarl Lars Sørensen 39 Aar, Albæk Mølle. Forlovere: Peder Christian Jensen og Aftægtsmand Frands Sørensen, Sønderby, Bølling. Deres Bryllup stod i Albæk Mølle, hvor de tjente. De fik en lille Gaard i Øster Marup.

Lars Sørensen blev ofte kaldt Lars Houlesen, og man tager næppe fejl ved at sige, at han var Søn af Søren Houlesen, der døde paa Borris Fattiggaard som Almisselem. Denne Søren Houlesen var født i Kloster i Skjern, og herfra flyttede hans Fader Houle Sørensen til Sdr. Kærgaard, men gik her i Armod, og Gaarden blev solgt til Niels Chr. Mikkelsen, sen.

Lars Sørensen døde 5. Dec. 1919 og Ane Marie 28. Febr. 1920.

B. Søren Frandsen født 5. Juli 1847, gift 1875 med Kirsten Christensen fra Sdr. Felding, født 3. Dec. 1856.

De fik et Husmandssted i Vittarp i Aadum, og her fødtes deres Børn, 1 Søn og 6 Døtre:

a) Mette Christine Frandsen født 22. Oktbr. 1877, gift 26. April 1903 med Jens Laurids Sørensen, f. i Aarhus 3. Jan. 1878. De bor i København.

1) Bernhard Teodor Fürst Sørensen, f. 27. Jan. 1905 i Hjadstrup pr. Kappendrup, gift med Constance Edith Mary Jarvis, f. i England 7. April 1905.

Glen Edith Mette Fürst Sørensen, født 6. Marts 1937 i København.

2) Leo Teodor Fürst Sørensen, f. i København d. 27. Oktbr. 1907.

b) Madsine Frandsen, født 31. Maj 1880, gift den 18. Maj 1911 med Iver Koed Kristensen, f. i Sdr. Felding d. 4. Oktbr. 1873. De bor i Troldhede.

1) Eli Kristensen, f. 27. Novbr. 1911, gift den 12. Febr. 1938 med Sigrid, født d. 3. Septbr. 1916. Bor i Felding.

Villy Kristensen, født 21. Oktbr. 1938.

Kaja Kristensen, født 10. Maj 1940.

2) Kirsten Kristensen, f. 30. Jan. 1913, gift 22. Maj 1939 med Tage Nielsen, f. 28. Juni 1917. De bor i Herning.

Preben Nielsen, f. 27. Novbr. 1939.

3) Svend Aage Kristensen, født 10. Juli 1915, gift 31. Oktbr. 1939 med Kirstine, født d. 15. Febr. 1921. De bor i Felding.

4) Erna Kristensen, født 19. Juli 1920.

c) Fransiska Eline Frandsen, født 31. Maj 1884, gift med Jeppe Tarp Lauridsen, født 18. Marts 1884. De bor i Alkjærsig i Dejbjerg.

1) Oluf Lauridsen, født 18. Novbr. 1911, gift med Ingeborg Vang, født 1. Juni 1915. Bor i Brejning.

Henning Juel Vang Lauridsen, født 29. Juni 1936.

2) Kristen Lauridsen, født 28. Juli 1918.

3) Søren Lauridsen, født 23. Septbr. 1920.

d) Christen Madsen Frandsen, født 26. Oktbr. 1887, gift 5. Juni 1921 med Bertha Malvine Rasmussen, f. 14. April 1894. De bor i Fredensborg.

1) Edel Frandsen, f. 10. Marts 1922.

2) Erik Frandsen, f. 28. Novbr. 1923.

3) Ib Frandsen, f. 20. Juli 1927.

e) Anne Mette Augusta Rahbek Frandsen, født 21. August 1889. Hun bor i København.

f) Jensine Kathrine Abildtrup Frandsen, født 7. Juli 1895, gift 5. Juni 1921 med Peder Madsen Pedersen, født 23. Januar 1894. Hun er opkaldt efter Sine og Jens Abildtrup. De bor i Aarhus; ingen Børn.

g) Petrea Margrete Langtind Frandsen, født 9. Jan. 1897. Hun er

opkaldt efter Peder Nielsen og Grethe i Langtind, Hanning. Hun opholder sig paa Bornholm.

Paa deres ældre Dage flyttede Søren Frandsen og Hustru til Skjern By, og her døde de, Kirsten 15. Juli 1916 og Søren 7. Oktbr. 1919. Han døde paa Tarm Sygehus.

C. Thomas Christian Frandsen, født 13. Febr. 1857, hjemmedøbt i Sygdomstilfælde 16. Febr., fremstillet i Kirken 6. April. Møller Thomas Madsens Datter i Albæk Mølle, Madsine, bar Barnet. Faddere: Møller Thomas Madsen, Anders Lavridsen Boel i Bølling Præstegaard og Pigen Birthe Cathrine Hansdatter. Konfirmeret 23. April 1865 i Sedding Kirke med Karakter mg. for Kundskab og mg for Opførsel.

Thomas Chr. Frandsen viet i Vorgod Kirke 16. Marts 1883 til Pige Magdalene Iversen fra Øster Herborg, født i Klokmose i Faster 30. Jan. 1861, konfirmeret i Borris Kirke 1875. Forlovere: Bertel Iversen, Herborg, og Frands Sønderby, Bølling.

De fik Magdalenes Hjem i Øster Herborg, da en mindre Gaard paa Besætning, tæt ved Videbæk. De havde en Del Aar 8 Køer, men drev det en Del frem. (Thomas var forsigtig.) Efter at Sønnen Bertel, der havde været paa Landbrugsskole, havde overtaget Gaarden, sattes den op til 24 Køer. Den hedder nu »Varnelund«.

I 1919 den 1. Marts døde Thomas C. Frandsen. Sønnen havde ikke Gaarden ret længe, han døde ugift 16. Novbr. 1934. Magdalene overtog saa Styret af den for Arvingerne til sin Død 13. Aug. 1939; derefter overgik den til fremmede.

Thomasses og Magdalenes Hjem var kristeligt. Deres ikke saa faa Tjenestefolk har derfra gode Minder. De sluttede sig til Luthersk Missionsforening og blev den Sag tro til deres Død.

Deres Børn:

a) Bodil Marie Frandsen, født 5. Marts 1884. I en længere Aarrække var hun Sygeplejerske og Økonoma paa Videbæk Epidemihus.

b) Mette Rahbek Frandsen, f. 30. Juli 1886, viet 27. Oktbr. 1906 til Markus Skærbæk Markussen.

1) Larsine Kristine Markussen, f. 4. Aug. 1907.

2) Magdalene Markussen, f. 17. Febr. 1910, gift 22. Novbr. 1933 med Peder Nielsen, Snejbjerg.

Børn:

Johanne Kirstine Nielsen, f. 17. Novbr. 1934.

Mejner Skærbæk Nielsen, f. 6. Jan. 1936.

Arne Adolf Nielsen, f. 9. Maj 1940.

3) Villadssine Mathilde Markussen, f. 1. Febr. 1912, gift med Niels Kousgaard 5. Oktbr. 1939, bor i Nøvling.

Barn: Kristian Børge Kousgaard, f. 15. Juli 1940.

4) Laura Marie Markussen, f. 22. Juni 1914.

5) Thomas Skærbæk Markussen, f. 23. Juli 1916.

6) Kristine Holm Markussen, f. 12. Dec. 1917.

7) Ester Skærbæk Markussen, f. 26. Febr. 1919.

8) Nanna Skærbæk Markussen, f. 11. Dec. 1921.

9) Kristian Skærbæk Markussen, f. 27. Febr. 1923.

10) Harry Skærbæk Markussen, f. 19. Marts 1925.

11) Aage Skærbæk Markussen, f. 1. Dec. 1926.

12) Anker Skærbæk Markussen, f. 16. Juli 1928.

Markus S. Markussen og Mette boede først i Fjelstervang, derefter i Vorgod, sidst i Nøvling. Mette døde 24. Juni 1936.

c) Bertel Christian Frandsen, f. 15. Novbr. 1888, død 16. Novbr. 1934.

d) Frands Sønderby Frandsen, f. 29. April 1891, død 24. Novbr. 1937. Gift med Anna Møller fra Holdflod i Nøvling 1913.

1) Thomas Halfdan Sønderby Frandsen, f. 14. Novbr. 1915.

2) Maria Gudrun Sønderby Frandsen, f. 24. Maj 1917, død 28. Juni 1918.

e) Anton Christian Frandsen, bor i Barde, f. 11. Aug. 1894. Gift 1. Gang med Nanna Sørine Marie Thøgersen Winther 17. Novbr. 1918. — Nanna døde 27. Maj 1921.

1) Thomas Winther Frandsen, f. 6. Marts 1921, død 16. Marts 1921.

Anton Christian Frandsen gift 2. Gang 14. Novbr. 1924 m. Karen Sørine Kristensen.

2) Nanna Magdalene Frandsen, f. 8. Febr. 1927.

3) Birthe Johanne Frandsen, f. 27. Septbr. 1939.

f) Jensine Kathrine Frandsen, f. 23. Febr. 1897; gift 1922 med Jensen, født 1869. De bor paa Gaarden »Engtoft« i Hjerm.

1) Aksel Trustrup Jensen, f. 29. Juli 1923.

2) Maja Trustrup Jensen, f. 14. April 1925.

g) Margrethe Petrea Frandsen, f. 30. Marts 1899, gift 1919 med

Peter Kolle Rejkjær, f. 5. Marts 1897; er Postbud, bor i Videbæk; har før tillige haft en Gaard i Videbæk.

1) Mary Sara Rejkjær, f. 27. April 1922.
2) Thomas Evald Rejkjær, f. 12. Juli 1924.
3) Poul Rejkjær, f. 20. Jan. 1927.
4) Verner Rejkjær, f. 29. Jan. 1930.

h) Villadsine Mathilde Frandsen, f. 28. Dec. 1901, død 1902.

D. Henrik Frandsen, født 12. Jan. 1855, død 1924 paa Tarm Sygehus, Bopæl i Skjern.

Maren Jeppesdatter.

Møller Thomas Madsen blev efter sin første Kones Død gift 2. Gang med Maren Jeppesdatter. — Udskrift af Folketællingen 1787, Stoustrup By, Oddum Sogn, Nørre Horne Herred: Jeppe Andersen, 36 Aar, Bonde og Gaardbeboer, og Marie Jørgensdatter, 36 Aar, begge i 1. Ægteskab; Datter: Maren Jeppesdatter, 5 Aar.

Hun er altsaa født 1782 og var 35 Aar, da hun som Pige blev gift med Thomas Madsen.

Thomas Madsen døde som Aftægtsmand i Albæk Mølle 7. Aug. 1859, da ansat til 86 Aar.

Men Maren Jeppesdatter var død nogle Aar forinden, nemlig 25. Juni 1854, 72 Aar.

Det var i en meget bevæget Tid, Thomas og Maren havde levet. 1789 var »den store franske Revolution«. Derefter Napoleonskrigene, hvoraf vi ikke var uberørt. 1801 Slaget paa Københavns Red. 1807 tog Englænderne vor Flaade. Inflationen, Statsbankerotten 1813. Norges Afstaaelse 1814. Overgang fra Inflation til Deflation 1818 ved Nationalbankens Oprettelse. Følgen blev, at der blev den største Fattigdom. Mange Landmænd gik fra deres Gaarde, men Thomas Madsen holdt og kunde udbetale de 500 Rigsdaler til hans Søskende efter Faderens Død 1823 og 765 Rdl. til Datteren Mette 1841, og endda ser det ud til, at han ikke har nogen Gæld paa Gaard og Mølle 1849, saa han har klaret sig godt gennem de vanskelige Tider. Af hans andre Oplevelser kan nævnes, at i Trediverne fik vi Stænderforsamlingerne, og Kronen derpaa var Grundloven af 5. Juni 1849.

Børn i 2. Ægteskab.

IV. Mads Christian Thomsen, født 30. Oktbr. 1818, død 6. Aug. 1819.

V. Anne Cathrine Thomasdatter, født 14. Aug. 1820, hjemmedøbt 14. Aug., fremstillet i Kirken 24. Septbr. Faddere: Jomfru Birgithe Thygesen, Datter af Provst Thygesen, Skjern, Gudmoder, Christen Rahbek, Albæk, Henrik Mikkelsen, Gaardmandssøn i Rakbæk, Anne Thomasdatter, Gaardmandsdatter i Albæk, Kirsten Iversdatter, Gaardkone i Oldager. Konfirmeret i Skjern Kirke 1835 som Nr. 2 med Karakter mg for Kundskab, mg for Opførsel. 1844 d. 6. Oktober blev hun gift med Enkemand Christen Christensen, ofte kaldet Christen Tiesen, i Aanum 44 Aar. Forlovere: Thomas Madsen og Jeppe Iversen. Hun kom til at bo i den næstvesterste Gaard i Aanum. Chr. Christensen døde 1869, Anne Cathrine 1880.

A. Thomas Christian Christensen, født 3. April 1846, konfirmeret i Skjern Kirke som Nr. 2 med Karakter mg. mg., gift 1881 med Uskyld Marie Sørensen, Datter af Gaardejer Søren Mikkelsen og Maren Simonsdatter, Aanum, født 24. Juni 1857. De overtog Thomas Christians Fødegaard i Aanum. Han døde 18. Febr. 1930.

a) Christian Christensen, født 2. Novbr. 1889.

b) Søren Christensen, født 23. Novbr. 1894, gift 5. Novbr. 1925 med Dorthea Marie Ostersen, Datter af Gaardejer Ole Ostersen, Aanum, Skjern, født 10. August 1905. De fik Sørens Fødegaard og bebor den nu.

1) Anna Marie Christensen, f. 18. Febr. 1930.

2) Thomas Christian Christensen, f. 23. Jan. 1932.

3) Olav Peder Christensen, f. 10. Aug. 1933.

B. Niels Christensen, født 15. Juni 1847, død 2. Febr. 1912. Han levede og døde ugift hos Broderen i Gaarden.

VI. Mette Marie Thomasdatter, født 16. Novbr. 1823, hjemmedøbt 16. Novbr., publiceret 26. Dec. Faddere: Karen Jeppesdatter i Albæk Mølle, Grd. Christen Christensen, Albæk, Anne Thomasdatter, Gaardkone, Albæk, Niels Rahbek, Forp., Lundenæs, Maren Sørensdatter, Husmandskone, Albæk. Konfirmeret i Skjern Kirke 22. April 1838 med Karakter: mg. mg. — Gift 6. Maj 1849 med Peder Christian Jensen, født i Ladekær 1825, Søn af Jens Mikkelsen og Hustru Else Christensdatter. (Jens Mikkelsen var født 1778 og døde i Ladekær 1860.) Efter Sigende var Peder Christian allerede fra Dreng af overordentlig godt begavet, men som Dreng fuld af Spilopper, saa det kneb noget for Faderen at styre ham.

Han var den yngste af Børneflokken i Ladekjær. Ældst var Mads

Jensen, født 25. Dec. 1805. Efter at have overtaget Korsgaard blev han kaldt Mads Korsgaard. Han blev gift med Ellads Christensdatter fra Gaarden Sand i Stauning. De fik en hel Børneflok, deraf kun en Datter. Af Sønnerne skal omtales en, nemlig Christen Madsen eller, som han ogsaa blev kaldt, Kræ Korsgaard.

I hans unge Dage var han Spillemand i en Tid, da der gik en aandelig Vækkelse hen over Egnen. En Aften, da han med Violinen var paa Vej til en Gildesgaard, blev det saa underligt tungt for ham; han mægtede ikke at gaa længere, vendte tilbage til Hjemmet og hængte Instrumentet op. Han kom med i de vaktes Tal og rejste derefter til Brødremenigheden i Christiansfeldt. (Fortalt af afd. gl. Kr. Bør Knudgaard.) Her opholdt han sig en Tid og rejste saa til De forenede Stater og blev Præst dér. 1886 var han en Rejse her hjemme og holdt da i Sand i Stauning et Møde, der var godt besøgt. Her fremdrog han Minder fra Drengeaarene, da han kom til Sand og lagde meget indtrængende Tilhørerne Evighedsspørgsmaalet paa Sinde, saa disse ogsaa bagefter var en Del berørt deraf.

Ogsaa efter at han havde taget sin Afsked som Præst, vedblev han at skrive religiøse Breve til en Fætters gamle Enke i Stauning og skrev i et Brev: »Jeg er nu for gammel til at deltage i Arbejdet for Herrens Sag, men jeg kan bede for Sagens Fremgang og saa for I andre derhjemme i Stauning.«

En Datter af Jens Mikkelsen i Ladekjær var Zitsel Marie Jensdatter, født 1808

Anne Marie Jensdatter f. 1811

Christiane Jensdatter, f. 1814

Mette Jensdatter

hun opnaaede en høj Alder, blev over 100 Aar.

Mikkel Jensen, født 17. Aug. 1821, blev gift med Else Marie Christensdatter, Datter af Chr. Rahbek, sen., i Albæk.

De fik Gaarden Ladekjær, og der blev en større Børneflok.

Paa deres gamle Dage afstod de Gaarden til Sønnen Jens Mikkelsen, kaldet Jens Ladekjær, og kom paa Aftægt. Jens Ladekjær blev gift med Ane Christensen fra Vestergaard i Langkjær i Stauning. Han kom ulykkelig af Dage i Vinteren 1886. Han løb paa Skøjter fra Skjern til Stauning, men over Faelbæk, hvor Vandet er dybt, brast Isen, og han druknede.

Denne Begivenhed var en meget stor Sorg først og fremmest for Familiekredsen, men ogsaa længere ud.

En anden Søn Christen Mikkelsen var i sine unge Aar Biskolelærer i Albæk. Mens han var her, blev han aandelig vakt og sluttede sig til Luthersk Mission; der siges, at han var paavirket allerede som Dreng. Siden blev han gift med Kirsten Pedersen fra Halby i Stauning. De købte en Gaard i Hemmet, hvor de boede i mange Aar, og det kan vist ikke nægtes, at de i aandelig Henseende har sat sig Spor i Sognet, som mærkes den Dag i Dag. De havde ingen Børn, og paa deres ældre Dage flyttede de til Skjern By, hvorfra han drog ud til andre Sogne som Prædikant for Evang. luth. Mission. Han mindes endnu af mange som en nidkær Mand.

Peder Christian Jensen.

Ved Folketællingen 1850 opgives Folkene saaledes:

Peder Christian Jensen 25 Aar, født i Skjern, Gaardmand og Møller, g. m. Mette Marie Thomasdatter, 27 Aar, født i Skjern.

Aftægtsmanden Thomas Madsen, født i Skjern, 76 Aar, og dennes Hustru Maren Jeppesdatter, født i Oddum, 69 Aar.

1 Møllersvend, 1 Tjenestekarl og 2 Tjenestepiger paa Gaarden, samt 1 ugift Skrædderske, der for Tiden er borte i Forretning.

Peder Christian Jensen og Hustru var et Par meget virksomme Folk, saa Gaarden dreves betydeligt op i deres Tid, ligesom Søgningen til Møllen øgedes betydeligt. Peder Christians store Begavelse gav sig Udslag ikke blot i Løjer og Vittigheder, men ogsaa i dette at omgaas Møllegæsterne, saa Kundekredsen med Hensyn til Mængde, der maledes, sikkert var størst i hans Tid. Hans Evner blev ogsaa taget i Brug i det offentlige, en Periode var han i Sogneraadet sammen med Therkild Christiansen paa Lundenæs.

Disse to var ikke bange for at indlade sig i Disput med hinanden. Der er sagt, at man kunde se, om de var enige, naar de kom fra Sogneraadsmøde; thi da gik de Side om Side; men var der Ting, de ikke var enige om, gik de paa hver sin Side af Vejen. Peder Christian havde Lyst til Løjer ogsaa op i Manddomsaarene. Der er fortalt, at han kom en Del sammen med Hans Ebbesen fra Ganer Mølle. Engang skulde de to Møllere prøve Kræfter i Albæk Mølle og satte sig paa hver sin Side af Baghøllet. Mellem sig havde de et Reb, og nu gjaldt det om at trække Modparten ned. Historien melder intet

om, at nogen kom i Vandet. Det er vel gaaet saadan, at den, der maatte ned, har sluppet Taget.

I 1875 var han med til at stifte Skjern Sogns Spare- og Laanekasse og blev valgt ind i den første Bestyrelse.

Han byggede meget. Møllen og Gaarden havde hidtil været sammenbygget og laa nede i Lavningen, men i 1856 blev Gaarden flyttet op og bygget paa den nuværende Plads.

I 1863 ombyggede han Vandmøllen vistnok meget tidssvarende og meget solidt, og da der ikke var for meget Vand, blev den anlagt med Turbine, vistnok noget ualmindeligt paa den Tid. Mølledammen var stor, og der var Aalekiste ved Slusen. Til Tider fangedes der mange Aal. Det fremgaar ogsaa af Aftægtskontrakten til Thomas Madsen, der betingede sig 1½ Lispund ferske Aal.

Men til trods for, at det skulde udnytte Vandet bedre med Turbinen, viste det sig alligevel, at det kneb med Kraften, og for at afhjælpe Mangelen, byggede han en Vindmølle som Hjælpekraft.

Nævnte Vindmølle stod her ikke saa længe, idet han solgte den ud til St. Darum ved Ribe. Han byggede igen en Vindmølle. Den stod her til 1882 og brødes saa ned og opførtes i Skjern Stationsby. Han købte her Jord af Købmand Andreas Christensen i Stauning (Skødeprotokollen, Dommerkontoret). Møllen stod her i mange Aar til Mejeriets Flytning, hvorefter den blev flyttet ud i den nordlige Kant af Byen og staar der endnu.

Ved Siden af Mølleriet i Stationsbyen drev Peder Christian en betydelig Korn- og Foderstofforretning.

Som nævnt byggede han meget solidt og rummeligt (se Hovedbygningen ved Albæk Møllegaard fra 1856), man kan godt sige noget forud for sine Tid.

En Del af Tømmeret købte han ved Strandingsauktioner, men ellers kørte han til Struer, Holstebro, Ringkøbing, Varde og Vejle efter det, ja endog til Aarhus, hvor de hentede Turbinen.

Han var godt kørende og havde noget, der paa den Tid var sjældent, en jernakslet Vogn.

I Førstningen solgtes Toldkornet, men siden brugtes det til Fedning af Svin og Kreaturer. Svinene blev slagtet i Gaarden og Flæsket af dem kørt til Varde og solgt der. Peder Christian havde Handelstalent, og ikke saa faa Handelsfolk kom til Albæk Mølle, deriblandt en, der hed Rasmus Hansen.

Han skildres som en godgørende og hjælpsom Mand og var derfor afholdt. Som Møller rangerede han i Sognet næst efter Præst og Degn og var bedt med til Gilder i en stor Omkreds. Han havde Fjedervogn, hvilket var ret sjælden i de Tider, og han blev tit bedt til at køre.

Mette Marie var en stille, god og from Kvinde, ret en Pryd for Hjemmet. Der var meget for en Møllerkone at gøre paa den Tid, en stor Husholdning, ikke alene faste Folk, men ogsaa mange Haandværkere, der alle fik Kosten, og desuden skulde alle Møllegæster beværtes. Kom de til Middag, fik de Middagsmad, saa det lange Bord i Dagligstuen ofte var helt omsat. Møllersvenden havde sin Plads paa Bænken for Midten af Bordet, hvor der i Bordpladen var en Klap, der kunde lukkes op. Kom der i Spisetiden en Møllevogn, skulde han have det saadan, at han kunde frigøre sig.

Peder Christian Jensen levede i Skjern By i 18 Aar. Han døde i Tarm den 22. Jan. 1900. Mette Marie var død 5 Aar i Forvejen den 18. Maj 1895.

A. Maren Pedersen, født 24. Maj 1850, hjemmedøbt 28. Maj, fremstillet i Kirken 14. Juli. Faddere: Thomas Madsen og Kone af Albæk Mølle, Christen Christensen og Kone af Albæk, Christen Thiesen og Kone, alle af Skjern Sogn. Hun er konfirmeret i Borris. Viet 29. Oktbr. 1871 til Ebbe Christensen fra Albæk. Forlovere: Christen Christensen Rahbæk og Peder Christian Jensen, begge af Skjern.

Ebbe Christensen, født 7. Aug. 1847, Søn af Christen Christensen og Kone Nielsine Ebbesdatter, Albæk. Han er hjemmedøbt 9. Aug., fremstillet i Kirken 12. Septbr. Faddere: Ane Cathrine Ebbesdatter, Jeppe Christensen, Mikkel Jensen, alle af Skjern, og Ungkarl Jakob Jensen af Ølgod. Konfirmeret første Søndag efter Paaske 27. April 1862 som Nr. 3 med Karakter: For Kundskab og Opførsel mg. mg.

Ebbe Christensen.

Ebbe Christensens Bedstefader Christen Christensen Rahbek er den første af denne Slægt i Skjern, idet han i 1804 kom fra Rahbek i Aadum og købte den vesterste Gaard i Albæk af Christen Andersen Stier.

Ebbes Moder Nielsine var Datter af Ebbe Nielsen, Møller og Gaardmand i Ganer Mølle, Skjern. Da vi havde Stænderforsamlin-

gerne i 18 Hundrede og trediverne var Ebbe Nielsen, Ganer Mølle, Stænderdeputeret i Viborg.

Ebbe og Maren boede først i den vesterste Gaard i Aanum og svarede Aftægt til Jeppe Mikkelsen; men 1882 solgtes Gaarden her, og de overtog derefter Albæk Mølle. Fra den Tid gik det tilbage med Mølleriet her, idet der nu byggedes Husmøller her og der; men som den Fremskridtsmand Ebbe Christensen var, spekulerede han paa, hvordan Vandkraften kunde udnyttes. Det var i den Tid, Mejerisagen var ved at vinde frem. Ebbe slog sig da sammen med en Broder Jens Rahbek, der havde været paa Kursus paa Ladelund Mælkeriskole, og installerede i 1884 en Centrifuge og Kærne i en Del af Møllen, og som blev drevet ved Vandkraft efter først at have faaet en Overenskomst for 5 Aar med Beboerne i Aanum, Lundenæs, Albæk og Debelmose i Borris om at levere deres Mælk hertil.

Da Kontrakten efter de 5 Aar udløb, ophævedes Kompagniskabet mellem Ebbe Christensen og Broderen. Skjern Mejeri var i den Tid bygget. Efter den Tid blev der for lidt Søgning til at svare Afgifterne og til at holde en Mand til at passe Møllen. I 1893 blev Møllen nedlagt, og dermed er Albæk Mølles Saga endt.

Forøvrigt anføres en Skildring af Gaarden og Hjemlivet i Ebbes og Marens Tid af en Søn derfra:

Albæk Mølle blev Ebbes og Marens Hjem fra 1882 til 1904, da de afstod Gaarden til den næstældste Søn og flyttede til Skjern By. Det blev ikke Mølleriet, der blev deres Levevej, for selv om Vandmøllen var der de første Aar, saa eftersom Stationsbyerne voksede og blev de egentlige Samlingspladser, svandt Kunderne ind lidt efter lidt. Desuden blev Vandtilførselen efterhaanden saa ringe, at det tilsidst ikke kunde lønne sig at holde den gaaende, saa den i 1893 blev nedlagt og Dammen udtørret for saa senere at komme under Kultur eller blive til Eng. Det blev saaledes efterhaanden udelukkende Landbruget, de lagde deres Kræfter i, og der var ogsaa nok at tage fat paa, da det var vidtstrakte Arealer, der hørte under Gaarden. De bestod, foruden af et vidtstrakt Hedeareal, af tør og sandet Agerjord, hvor Rug og Spergel var de mest sikre Afgrøder, og en hel Del Enge ved Skjernaaen, hvoraf en Del var høj sund Eng med fede Græsser og en Del lave side Enge, der let sattes under Vand, hvorfor Græsset heller ikke var saa godt, og Bjergningen usikker. Det var ikke nemt at faa Vejret tilpas, for i Hø-

bjergningen, der den Gang strakte sig over 4 til 6 Uger, var det jo bedst med Tørvejr, saa man kunde faa denne vigtige Del af Høsten godt bjerget, men de sandede Marker taalte ikke godt lange Tørkeperioder, dog, blev det lidt knapt det ene Sted, blev det nok saa godt det andet, og ved ihærdigt Arbejde og Paapassenhed baade inde og ude lykkedes det dem at drive Gaarden saadan, at der vel var, hvad man paa denne Tid kunde kalde jævn Velstand.

Ogsaa i det offentlige Liv blev der gjort Brug af Ebbe. Han var bl. a. i Sogneraadet 2 Gange, sidste Gang 1889—92 dets Formand. Ligeledes var han i mange Aar Medlem af Skolekommissionen og i en Periode var han Vurderingsmand i »Vest- og sønderjydsk Kreditforening«. Da vi fik Loven om Vurdering efter Ejendomsskyld 1903, blev Købmand Hans Bank og Ebbe Christensen valgt som Vurderingsmænd til at foretage den første Vurdering efter denne Lov. Ligeledes var han i Bestyrelsen for Skjern Sogns Sparekasse 1882—95 og Medstifter af Skjern Bank 1906.

Ebbe var ikke meget talende hjemme, hvorimod han nok kunde tale for sig ude og danne sin Mening om Tingene, og han var altid parat til en Disput med andre, ligesom han skrev godt for sig. Men det var ikke blot det materielle, der optog mine Forældre.

Ebbe og Maren blev tidlig aandelig vakt, og deres Kristendom var dem en Hjertesag. Der var ikke meget Troesliv dengang, derfor gik de tit milevis for at samles med Troesfæller. Da »Luthersk Missionsforening« begyndte sin Virksomhed i Skjern, og der blev dannet en Forening for Skjern og omliggende Sogne, sluttede de sig dertil. Ebbe var ogsaa Medlem af dens Bestyrelse og i en kortere Periode dens Formand (1890—97).

Efter 1897 trak de sig imidlertid ud af Foreningen og tilsluttede sig »Indre Mission«. Eftersom han var en Del ude, maatte Maren jo tit staa for Styret derhjemme, og der blev saavist heller ingen Ting forsømt af den Grund. Hun var sin Mand en god Medhjælp, og hun var dygtig i sit Hus og fulgte Gaardens Pulsslag baade ude og inde som den første om Morgenen til den sidste om Aftenen.

Deres Børn, 5 ialt, hvoraf de to sidste er født i Albæk, tog ogsaa hun sig mest af, at det var ikke blot, at de kunde blive dygtige Mennesker, men det, der først og sidst laa hende paa Hjerte, var, at de maatte faa et personligt Gudsforhold, og det er vel nok det Minde, der længst og dybest staar præget i Børnenes Kreds.

I Skjern By levede Ebbe og Maren sammen i 4 Aar. Han døde 3. Marts 1908 og blev altsaa 61 Aar. Maren levede til 20. Maj 1918 og blev 68 Aar gl. og var altsaa Enke i 10 Aar.

Ebbes og Marens Børn.

a) Peder Christian Christensen, født i Aanum 24. Januar 1874, døbt i Kirken 15. Februar. Gudmoder: Thomassine Pedersen. Faddere: Møller Peder Christian Jensen, Grdm. Christen Rahbæk, Thomas Christian Christensen, Aanum, Pige Ane Marie Christensen, Albæk.

Peder Chr. Christensen, gift 1898 med Elisabeth Marie Nielsen fra Lundenæs, han døde 14. Juli 1902. De købte en Gaard i Hedeby i Skjern.

1) Ebbe Rahbek Christensen, født 25. Septbr. 1899, død 24. Juni 1920.

b) Nielsine Marie Christensen, født 3. Maj 1877 i Aanum, døbt i Kirken 3. Juni. Faddere: Ane Marie Christensen i Albæk, Pigen Karen Pedersen, Albæk Mølle, Grdm. Jens Christen Christensen, Østerskjern. Viet 6. Maj 1897 til Mejeribestyrer Martin Pedersen Haahr, Søn af Husmand Peder Jørgensen Haahr og Mette Jensen, født paa Hungermark, Ølgod, 21. Maj 1870. Forlovere: Ebbe Christensen, Albæk, og Peder Jørgensen Haahr, Ølgod.

Efter at Martin Haahr havde faaet Uddannelse ved Mejerivæsenet, lejedes han ved Skjern Mejeris Generalforsamling 14. Jan. 1889 til Bestyrer ved Skjern Mejeri, som da laa ude vest for Byen, fra 1. Maj 1889 til 1. Maj 1890, for en fast Løn af 1500 Kr. I Kondi-tionerne hedder det: »Kan han opnaa 3 Øre over Kjøbenhavns Top-notering for Smørret, skal han have 100 Kr. mere, og kan der faas over 3 Øre, skal han have det halve af det. — Han skal selv koste og lønne Mejeriets Personale og maa daglig af Mejeriet tage en Pægl Fløde og 2 Kd. skummet Mælk.«

Han fortsatte som Bestyrer til 1915, og der kan vist godt tilføjes: til Interessentskabets Tilfredshed. Da han var indvalgt i Skjern Sogneraad og valgt til dets Formand, trak han sig dette Aar tilbage, men lejedes derefter til Mejeriets Kasserer for et aarligt Honorar af 300 Kr. og maatte som saadan stille Sikkerhed for 15,000 Kr. Gaardejer Chr. Haahr, Gaarde, Mølleejer Jens Pedersen og Gaard-

ejer Chr. Rahbek Christensen, Albæk, kautionerede for ham. (Skjern Mejeris Forhandlingsprotokol.)

Martin Haahr og Sine, som hun blev kaldt, flyttede derefter hen til Skjern By, hvor han ved Siden af Sogneraadsbestillingen var beskæftiget som Medejer af Skjern Elektricitetsværk. I en Aarrække havde han med Søndagsskolegerningen at gøre som Lærer. Han var i Sogneraadet fra 1. April 1913 til 31. Marts 1921 og hele Tiden dets Formand. (Kommunekontoret i Skjern.)

Efter længere Tids Svaghed døde Sine 31. Maj 1918. Martin Haahr blev siden gift igen med Marie Iversen fra Stauning. Han blev kun 52 Aar, idet han døde paa Rigshospitalet i København 27. April 1922. Han mindes som en sympatetisk Mand, der var retlinet i al sin Færd.

1) Peder Christian Haahr, født 27. Maj 1904, døbt 5. Juni. Faddere: Enke Elisabeth Christensen, Hedeby, Pige Johanne Nielsen, Dal, Ebbe Christensen, Albæk, Ungkarl Chr. Rahbek Christensen, Albæk, gift 29. April 1931 med Inger Marie Jensen, Børnehavelærerinde, født i Skjern Sogn 7. April 1902, Datter af Træhandler Niels Jensen. Han er Præst i Skive.

Poul Martin Haahr, født 31. Marts 1932.

Niels Ole Haahr, født 4. Juli 1933.

Jørn Haahr, født 3. Novbr. 1935.

2) Ebba Haahr, født 14. Febr. 1909, døbt 14. Marts. Gudmoder: Moderen. Faddere: Enke Maren Christensen, Møller Jens Pedersen og Hustru Molly Dalgaard, Ungkarl Andreas Haahr, Tarm, Ungk. Andreas Rahbæk Christensen, Skjern. Ebba gift 28. Maj 1933 med Bogholder Osvald Nielsen i Randers, født 1908 i Give By og Sogn.

Jørgen Haahr Nielsen, f. 28. Marts 1934.

Birthe Haahr Nielsen, f. 16. Jan. 1936.

3) Peder Thorlund Haahr, født 17. Marts 1911, døbt 2. April. Faddere: Jens Christian Pedersen Haahr og Hustru Petrine Pedersen, Gaarde, Aftægtsmand Peder Jørgensen Haahr, Gaarde, Gaardmand Christen Rahbek Christensen, Albæk, Grdm. Vilhelm Jensens Hustru Elisabeth Nielsen, Hedeby.

c) Christen Rahbek Christensen, født 21. Juli 1879, døbt i Kirken 3. Aug. Faddere: Konen Maren Christensen, Østerskjern, Pigen Ane Marie Christensen, Albæk, Gaardmand Jens Christian Kristensen, Østerskjern, og Møller Peder Chr. Jensen, Albæk Mølle, gift 1.

Gang 21. Marts 1905 med Johanne Nielsen, Datter af Gaardejer Niels Dahl og Hustru, Skjern, født 26. Juli 1882, død 9. Maj 1909.

1) Ebba Marie Rahbek, født 23. Septbr. 1906, gift 20. Juni 1935 med Jørgen Madsen Hansen, født 22. Marts 1903 i Taulov. De bor paa Sandagergaard i Taulov.

Chr. R. Christensen gift 2. Gang 19. Septbr. 1916 med Henny Sørensen, født 5. Okt. 1891, Datter af Mads Sørensen og Hustru Marie Henriksen, Hestkær, Finderup. 1904 overtog Chr. R. Christensen Albæk Møllegaard og har haft den siden. Møllen var jo da nedlagt, men endnu benævnes Gaarden i daglig Tale Albæk Mølle.

2) Johannes Rahbek Christensen, f. 5. Aug. 1917.

3) Mads Rahbek Christensen, f. 2. Oktbr. 1919.

4) Sine Marie Rahbek Christensen, f. 31. Jan. 1923.

5) Jens Rahbek Christensen, f. 11. April 1925.

6) Gerda Rahbek Christensen, f. 16. Novbr. 1928.

d) Andreas Rahbek Christensen, født 13. Marts 1887, døbt i Kirken 3. April. Faddere: Pigen Ane Kirstine Nielsen, Skjern, Skomager Hans Brink Henriksen og Hustru, Grdm. Christen Rahbek Christensen, Albæk, Bager Grønlunds Hustru, Skjern, gift 15. Decbr. 1914 med Johanne Sørensen, Datter af Mads Sørensen og Hustru Marie Henriksen, Hestkær, Finderup, født 3. Aug. 1886.

De overtog Gaarden Boeling i Sdr. Lem 11. Dec. 1914 og har den endnu.

1) Ebbe Rahbek Christensen, f. 27. Septbr. 1915.

2) Marie Rahbek Christensen, f. 13. Oktbr. 1917.

3) Mads Rahbek Christensen, f. 2. Okt. 1918, død 21. Nov. 1918.

4) Knud Rahbek Christensen, f. 14. Decbr. 1919.

5) Peder Christian Rahbek Christensen, f. 23. Maj 1921.

6) Sigrid Rahbek Christensen, f. 21. Marts 1923.

7) Mads Rahbek Christensen, f. 18. Septbr. 1924.

8) Bodil Rahbek Christensen, f. 18. Novbr. 1928.

e) Thomas Christensen, født 28. Novbr. 1892, døbt 11. Decbr. Faddere: Pigen Nielsine Marie Christensen, Kone Ane Marie Sørensen, Kone Karen Pedersen, Gaardejer Christen Rahbek og Møller Jens Pedersen, alle af Skjern. Gift 27. Oktbr. 1922 med Nielsine Birkmose, født 18. Febr. 1896 paa Solsøhede, Vorgod Sogn. Efter at de var gift, overtog de Kildegaard i Egvad Sogn.

1) Ebbe Rahbek Christensen, f. 9. Marts 1925.
2) Christian Rahbek Christensen, f. 6. Maj 1935.

Skøde 1882

fra Peder Christian Jensen til Ebbe Christensen 1882.

Undertegnede Peder Christian Jensen af Skjern erkender og vitterliggør, at jeg herved fra mig og mine Arvinger til Ebbe Christensen sammesteds sælger og skøder og aldeles overdrager den mig tilhørende Ejendom, Albæk Mølle kaldet i Skjern Sogn under Matr. Nr. 4a Albæk Hartk. 1 Td 3 Skp. 1 Fdk. 1¼ Alb. Gammel Skat 6 Rdl. 74 Skill. — Nr. 3f ibd. 0,1,0,1, 6,74 — Nr. 4b ibd. 0,0,3,1¼, 1,39 — Nr. 4c ibd 0,1,3,2¾, 0,33 — Nr. 4d ibd 0,0,1,2½, 0,8 — Nr. 13 ibd. 0,0,2,1¼, 0,80 — Nr.2c ibd. 0,3,0,2½, under 4a — Nr. 2e ibd. 0,2,0,2½, 2,37 — Nr. 23 ibd 0,0,2,1, 0,36 — Nr. 6 ibd. 0,3,1,1, 2,91 — Nr. 14 ibd. 0,0,0,1¼, 0,9 — Nr. 8 ibd. 0,0,3,1¾, 0,39 med samme paastaaende Bygninger, derunder Vandmøllen med staaende og løbende Redskaber og Inventarium med Andel Kongetiende til Matr. Nr. 2c og 2e og til de førstnævnte 5 Ejendomme i Forhold til 2 Skp. gl. Hartk., samt min Besætning og Udbo. Alt for den mellem os betingede Kjøbesum 13000 Kr., skriver »tretten Tusinde Kroner«. Da nu denne Kjøbesum mellem os er bleven berigtiget og afgjort, blandt andet derved, at Køberen overtager til Forrentning og Udbetaling min Skyld 11000 Kr. til Vest- og sønderjydsk Kreditforening efter Obligation tinglæst 24. Juni 1880, samt, da Køberen derhos ved Kontrakt af Dags Dato har forbunden sig at udrede Aftægt til mig og Kone for Livstid, kapitaliseret til 2500 Kr., saa skal bemeldte Ejendomme med deres rette Til- og Underliggende fremtidigen være Køberen og Arvinger tilhørende med de samme Herligheder og Rettigheder, Byrder og Forpligtelser som dem, hvormed jeg hidtil har været samme ejende under Hjemmets Tilsvar efter Loven, idet bemærkes, at Værdien af det solgte i Handel og Vandel ansættes til 20.000 Kr., hvoraf for Besætning og Inventarium 5000 Kr., samt at af den foran betingede Købesum. Købesummen for Besætningen m. v. udgør 5000 Kr.

Vedkommende Matr. Nr. 4a, b, c, d, 3f

at der under 16. Aug. 1832 og 3. Juli 1856 findes tinglæst tvende Foreninger, henholdsvis om Kelstrup Bæk og om en Vej, og under

22. April 1880 en Interessentskabskontrakt vedkommende Matr. Nr. 2 c og e.

at en tidligere Ejer mangler tinglæst Adkomst til Kongetienden,

at der under 3. Juli 1856 er tinglæst en Vejforening, der ogsaa vedrører Matr. Nr. 14,

at Ejeren af Matr. Nr. 2 d er indrømmet Vejret, og Ejeren af 2 c og 2 e Ret til Benyttelse af en Vej og en Bro i Hovedparcellen mod at deltage i sammes Vedligeholdelse i Forhold til vedkommende Matr. Nr. 23,

at en Ejer forinden 1818 har manglet tinglæst Adkomst til Halvdelen af Ejendommen vedkommende Matr. 8,

at en Ejer forinden 1818 har manglet tinglæst Adkomst,

at under 3. Juli 1856 er tinglæst en Vejforening, hvad alt respekteres.

Til Bekræftelse under min Haand vidnefast.

Skjern, d. 17. Juni 1882.

Peder Chr. Jensen.

Til Vitterlighed

Jens Chr. Christensen. Kiær.

Skatter og Afgifter betalte, betalt til de fattiges Kasse.

Læst inden Bølling Nørre Herreders Ret den 29. Juni 1882, indført i Pantebog Nr. 27 Fol. 80.

Aftægtskontrakt 1882

mellem Peder Christian Jensen for sig og Kone som Aftægtstagere og Ebbe Christensen som Aftægtsyder, alle af Skjern.

Ved Dags Dato at have overdraget den mig tilhørende Ejendom Albæk Mølle kaldet, i Skjern Sogn til min Svigersøn Ebbe Christensen har jeg P. Chr. Jensen betinget mig og min Kone Mette Marie Thomsen følgende Aftægt vor Livstid.

1) Naar forlanges med ½ Aars Varsel til en 1ste Maj eller 1ste Novb. skal der noget sønden Møllens nuværende Stuehus opføres en Aftægtsbolig paa 6 Fag a 2 Alen og med 10 Alens Vidde af Grundmur. Huset opføres paa vor P. C. Jensens og Aftægtsyderens fælles Bekostning undtagen med Hensyn til Kørsler og Haandlangerarbejde, der ene udredes af Aftægtsyderen, og indrettes Boligen med Bagerovn, Bryggers m. v. og aldeles som jeg P. C. Jensen

eller Kone ønsker det. Huset holder Aftægtsyderen til enhver Tid forsvarlig vedlige saavel udvendig som indvendig og tilhører ham efter vor Død.

2) Naar vi indflytte i nævnte Bolig, erholde vi til vort Brug af Møllens nuværende Have den halve Del fra Østerenden, hvilken Have Aftægtsyderen til enhver Tid holder forsvarlig hegnet, som han graver, gøder og dyrker den for os, naar og saaledes som forlanges.

3) Vi er da ogsaa berettigede til fri og uhindret Adgang til og Afbenyttelse af Møllens Brønd med Redskaber, der desaarsag til enhver Tid af Aftægtsyderen maa holdes i god og brugbar Stand.

4) I gode sunde og forsvarlige Varer med rigtig Tal, dansk Maal og Vægt leverer Aftægtsyderen os enten indbragt, hvor vi ønsker i Aftægtsboligen eller den Lejlighed, vi til enhver Tid maatte have, der ikke ligger over 2 Mil fra Møllen ad nærmeste Vej, følgende Præstationer:

Aarlig, fra den Tid Aftægtsyderen har modne Kartofler og til November er vi derhos berettigede at tage af hans Kartofler i Marken 2 Td. Kartofler med Halvdelen 1. Novbr. og 1. April.

3 Td. Rug, 1 Td. Byg, 1 Td. Malt med Halvdelen hver 1. Maj og 1. November. 2 Lispund fersk Flæsk af Mellemsiden uden Ben, 1 Lsp. fersk Oksekød, 1 Lsp. fersk Faarekød, 4 Ænder, hver første November.

12 Snese Hønseæg med 3 Snese hver Tamperdag.

1 Lsp. tør sød Ost, fornøden Gulvsand, fornøden Tag, fornøden Sengehalm (efterhaanden som det bliver forlangt).

12 Pd. Uld med Halvdelen af Foraarsklipningen og Halvdelen af Efteraarsklipningen og leveret i rette Klipningstid.

1 Kalvebagfjerding 1 Gang i hvert Kvartal med passende Mellemrum.

10 Læs Klyne a 50 Snese, 4 Traver Lyng i forsvarlig Stand, i rette Bjergningstid tørt hjemkørt og bragt i Hus eller sat i Stak et bekvemt Sted og tildækket ligesom det ønskes.

Ugentlig: Indtil 4 Potter Kjernmælk, naar og eftersom det ønskes. 1 Pd. friskkernet Smør hver Søndag Morgen.

Daglig: Hver Morgen og Aften 1½ Pot nymalket Mælk.

I den Tid vi ikke bo i Aftægtsboligen ved Møllen, skal der dog i Stedet for Ildebrændsel og Mælk betales os et Vederlag i Penge

af 150 Kr., et Hundrede fem Ti Kroner, aarlig, med Halvdelen eller 75 Kr. hver 1. Maj og 1. November.

5) Af Kørsler afgiver Aftægtsyderen for og med os, naar vi bor ved Møllen:

1. Til Kirke og tilbage med os igen, naar ønskes.

2. I Sygdomstilfælde efter Præsten og Lægen og tilbage med dem igen, naar forlanges.

3. 2 Gange om Aaret naar forlanges til Slægt og Venner og tilbage med dem igen, hver Tur dog ikke over 3 Mil frem og lige saa langt tilbage og med ikke længere Ophold end 2 Døgn. Sidstnævnte Kørsel skal dog ogsaa præsteres, naar vi ikke bor i nogen større Afstand fra Møllen end en saadan omtrent til den Afstand, vi nu bor fra den.

6) Vort Korn besørger Aftægtsyderen, naar vi bor ved Møllen, formalet uden Betaling, samt afhentet for os og igen indbragt i vor Bolig, hvor det ønskes.

7) Aftægtsyderen er pligtig til, naar vi bebor Aftægtsboligen ved Møllen at give os en saadan Opvartning, Tilsyn og Pleje, som han for Gud og Mennesker kan forsvare, og er han derfor pligtig til, saavel naar vi ikke ønsker saadan Opvartning, men derimod at holde en Pige i Aftægtsboligen til vor Opvartning, som naar vi bor andre Steder, at betale os til Løn til en Pige 50 Kr., er fem Ti Kroner, aarlig med Halvdelen 25 Kr. hver 1ste Maj og 1ste Novbr., hvorimod vi selv maa holde Pigen med Kost og Løn.

8) Maatte vi ved Døden afgaa, medens vi har Bopæl ved Møllen, da skal Aftægtsyderen besørge og bekoste os en hæderlig og anstændig Begravelse efter Egnens Skik og Brug. Er vi bortflyttede, er Begravelsen ham derimod uvedkommende.

9) Maatte vi, naar vi er tilflyttede Boligen ved Møllen, ønske os atter bort og tilbage igen, er vi til enhver Tid berettigede hertil med et halvt Aars Varsel til 1ste Maj og 1ste November.

10) Vor tvende Børn Karen og Jens skal, saalænge de er ugifte, dog ikke ud over deres 30te Aar, være berettigede i Sygdomstilfælde at have frit Ophold hos Aftægtsyderen, og skulde vor nævnte Datter Karen blive gift, skal Aftægtsyderen besørge og bekoste hendes Bryllup efter Egnens Skik og Brug uden nogen Vederlag.

11) Hvad Præstationer, der foran i denne Kontrakt er betingede,

skal dog først kunne fordres leverede fra den 1. Novbr. 1884 at regne.

Idet jeg Ebbe Christensen erkender med P. Chr. Jensen at have indgaaet nærværende Kontrakt, som jeg forbinder mig til skadesløst at efterkomme, giver jeg ham herved til Sikkerhed for saadan Efterkommelse af den i alle dens Ord og Punkter Prioritets Panteret næst efter den i en Del i Ejendommen indestaaende Skyld paa 11000 Kr. til Vest- og sønderjydsk Kreditforening i den mig Dags Dato tilskødede Ejendom Albæk Mølle: Matr.
Nr. 4a Albæk Hartk. 1 Td 3 Skp. 1 Fdk. 1¼ Alb. Gammel Skat 6 Rdl. 74 Skill. — Nr. 3f ibd. 0,1,0,1, 6,74 — Nr. 4b ibd. 0,0,3,1¼, 1,39 — Nr. 4c ibd 0,1,3,2¾, 0,33 — Nr. 4d ibd 0,0,1,2½, 0,8 — Nr. 13 ibd. 0,0,2,1¼, 0,80 — Nr.2c ibd. 0,3,0,2½, under 4a — Nr. 2e ibd. 0,2,0,2½, 2,37 — Nr. 23 ibd 0,0,2,1, 0,36 — Nr. 6 ibd. 0,3,1,1, 2,91 — Nr. 14 ibd. 0,0,0,1¼, 0,9 — Nr. 8 ibd. 0,0,3,1¾, 0,39 med sammes paastaaende Bygninger med mur og nagelfaste Appertenentier, der under Vandmøllen med staaende og løbende Redskaber og Inventarium, Andel Kongetiende til 2c, 2e og i Forhold til 2 Skp. gammelt Hartkorn, Jordens Avl og Afgrøder saavel paa Mark som i Hus, samt min Besætning og Udbo, som denne er, forøget og forbedret, som endelig i Pantets Assurancesummer, alt dog respekterende, at Hjemmelen er mangelfuld til Matr. Nr. 8, Halvdelen af Matr. Nr. 23 og Kongetienden til 2c e, at der under 3. Juli 1856 findes tinglæst Vejforening, under 16. Aug. 1832, en Forening om Kelstrup Bæk og under 22. April 1880 en Interessentskabskontrakt om en Bro m. m. samt at Ejeren af Matr. 2d er indrømmet en Vejret.

Aftægtens Kapitalværdi ansættes overensstemmende med Lov af 14. Februar 1861 til 2500 Kr.

Skjern d. 17. Juni 1882.

P. Chr. Jensen	Ebbe Christensen
Som Aftægtstager	Som Aftægtsyder

Til Vitterlighed
J. Chr. Christensen Kiær

Læst under Bølling Nørre Herreders Ret den 29. Juni 1882, indført i Pantebog Nr. 27 Fol. 87.

Til Udslettelse af Pantebogen. Skjern den 7. Jan. 1901.

Karen Grønlund. Jens Pedersen.

Læst til Udslettelse 16. Jan. 1901. 2 Dødsattester forevist.

Krag.

Paategning paa Aftægtskontrakt fra Ebbe Christensen, Albæk, til P. Chr. Jensen læst 29. Juni 1882:

Undertegnede tillader herved, at der i den Vest- og sønderjydske Kreditforening optages et nyt Laan paa 10000 Kr. i Stedet for de gamle Kreditforeningslaan 11000 Kr.

P. C. Jensen
Som Aftægtstager.

Foranstaaende Paategning læst inden Bølling Nørre Herreders Ret d. 30. Maj 1895 og indført i Pantebog Nr. 31 Fol. 162.

Chr. Schytte
konstitueret.

Arveafkald og Udslettelse
1825

Efter Mads Thomsens Død 1823 udbetalte Thomas 500 Rdl. i Arv til sine Søskende, og disse gav derefter Afkald paa videre Krav, hvorefter Kontrakten af Pantebogen blev udslettet, underskrevet.

Bølling Herredsret d. 30. August 1825.

J. Kolby.

4 Mark 13 Skill.

Attest fra Sognefogden
1817
i Anledning af Thomas Madsens Kones Død.

Velbaarne
Hr. Kammerjunker Grev v. Sponnech samt Byfoged i Ringkøbing og Herredsfoged i Bølling Herred.

Herved lader jeg Deres Velbaarenhed tilmelde at ved Døden afgangne Thomas Madsens Hustru i Albek Mølle Ane Katrine Henriksdatter d. 12. Januar d. A. og han avlet i deres Ægteskab nogle Børn, hvoraf en yngre er efterlevende, omtrent 6 Aar gl., de andre ere døde. Og altsaa befindes ingen Særskiltkuldbørn eller Arvinger.

Aanum d. 12. Jan. 1817.

Paa Thomas Møllers Vegne
Daniel Schaarup.

Marens og Ebbe Christensens Børns Konfirmation:

a) Peder Christian Christensen, konfirmeret den 8. April 1888 med Karakter: mg for Kundskab, mg for Opførsel.

b) Nielsine Marie Christensen, konfirmeret ifølge biskoppelig Bevilling 5. April 1891 ug, mg. (Hun har altsaa været for ung.)

c) Christen Rahbek Christensen, konfirmeret ifølge biskoppelig Bevilling 9. April 1893 mg, mg.

d) Andreas Rahbek Christensen, konfirmeret den 14. April 1901 mg, mg.

e) Thomas Christensen, konfirmeret den 7. April 1907. (Paa det Tidspunkt ophørte Præsterne med at give Karakter.)

Udskrift af Kirkebogen i Skjern Præstegaard.

Mette Maries og Peder Christians øvrige Børn:

B. Else Pedersen, født 13. August 1851, hjemmedøbt, død 14. Marts 1865.

C. Thomassine Pedersen, født 6. Juni 1853, hjemmedøbt 11. Juni, fremstillet i Kirken 31. Juli. Faddere: Pige Madsine Thomasdatter, Pige Grethe Thomasdatter, Møller Thomas Madsen, Gaardmand Henrik Olesen og Gaardmand Mads Korsgaard, alle af Skjern Sogn. Konfirmeret i Skjern Kirke som Nr. 2 1868 med Karakter mg, mg. Viet i Skjern Kirke den 30. Marts 1882 til Ungkarl Hans Brink Henriksen, Tarm, født i Henne den 12. Marts 1854. Forlovere: Peder Chr. Jensen, Albæk Mølle, og Gaardejer Niels Chr. Christensen, Tarm. De boede derefter en Del Aar i Skjern By, hvor Hans Brink var Skomager, men flyttede saa til Tarm Vestermark, hvor de købte en Gaard. Hans Brink havde ogsaa andre Interesser, bl. a. for Fuglelivet, og havde betydelige Samlinger af udstoppede Fugle og udpustede Æg. Hans Brink døde 18. Jan. 1919, Thomassine 28. Juni 1931, og de er begge stedt til Jorde paa Tarm Kirkegaard.

Børn:

a) Mette Marie Brink, født den 3. April 1883, hjemmedøbt, publiceret i Kirken den 6. Maj. Faddere: Pigerne Karen Pedersen og Anna Outzen, Møller Peder Chr. Jensen, Gæstgiver Jensen, alle af Skjern. Viet 21. Juli 1910 til Lærer Niels Gammelgaard, født i Dejbjerg den 21. Juli 1878, dimitteret 1900 med 1. Karakter med Udmærkelse fra Jellinge Seminarium, derefter Lærer ved Flemming Efterskole til 1. April 1901, Andenlærer og Organist i Viby i Jyl-

land til 1. Septbr. 1905, Førstelærer i Tolstrup ved Ringsted til 1. Juli 1907, Kommunelærer i Skovshoved til 1. Maj 1920, Overlærer i Vangede til 1924 og Skoleinspektør, Tjørnegaardsskolen i Gjentofte. Særlig Uddannelse ved mange Aarskursus paa Statens Lærerhøjskole, flere Udenlandsrejser, bl. a. Stipendierejse til England 1912, endvidere Rejser i Tyskland, Holland, Svejts, Italien og de nordiske Lande.

1) Jens Oluf Gammelgaard, Kommunelærer ved Hellerup Skole, født 20. Maj 1911.

2) Hans Brink Gammelgaard, Tandlæge, født 28. Novbr. 1912.

3) Karen Gammelgaard, Sygeplejerske, født 7. Juli 1916.

4) Thora Gammelgaard, Seminarieelev, født 9. Juli 1918.

b) Mary Brink, født 28. August 1884 i Skjern, døbt i Kirken 14. Septbr. Faddere: Pigen Marie Henriksen, Tarm, Maren Pedersen og Ebbe Christensen, Møller Peder Chr. Jensen af Skjern. Hun er ugift og bor i Tarm By.

c) Petrea Kristine Brink, født den 19. Marts 1886 i Skjern, døbt i Kirken 14. Septbr. Faddere: Kone Maren Pedersen, Møller Peder Chr. Jensen, Skjern, Bager Chr. Grønlund, Lærling Christen Jespersen, Kone Bodil Sørensen, Skjern. Viet 22. Septbr. 1908 til Slagtermester Christian Ingvardt Beiter, født 22. Maj 1881. — Chr. Beiter overtog Slagterforretningen i Skjern 1909 af sin Fader Johannes Beiter, som kom fra Tarm 1879 og nedsatte sig da her i Østergade som Slagter. I 1938 overdrog Chr. Beiter Forretningen til sin Søn Johannes Beiter, der nu driver den. Foruden hvad Johs. B., sen., og Chr. B. selv har slagtet, har de forhandlet mange Kreaturer til Eksport. 50 Aars Dagen for Starten i Østergade mindedes ved en smuk Udstilling i Forretningen den 17. Decbr. 1939.

1) Else Johanne Beiter, født 29. Oktbr. 1909.

2) Johannes Beiter, f. 8. Juli 1912, gift 11. Oktbr. 1936 med Ester Nørgaard Sunesen, født i Skjern den 13. April 1913.

Asta Lehmann Beiter, f. 23. Oktbr. 1938.

3) Hans Henrik Lehmann Beiter, født 24. Septbr. 1914, gift 22. Jan. 1939 med Gudrun Marie Bandsberg Hedetoft, født i København 8. April 1914. De har Farve- og Materialhandel i Birkerød.

4) Sigrid Beiter, f. 16. Decbr. 1916.

5) Carl William Beiter, f. 6. Septbr. 1919.

6) Ingeborg Beiter, f. 26. Juli 1922.

d) Henrik Brink, født 25. Marts 1888 i Skjern, hjemmedøbt 11. April, publiceret i Kirken 27. April. Moderen bar Barnet. Faddere: Møller P. Chr. Jensen, Skjern, Ungkarl Jens Pedersen, Skomager Niels Nielsen, Tarm, Kone Maren Christensen, født Pedersen, Albæk Mølle. — Barnet døde 27. Maj 1888.

e) Et dødfødt Drengebarn, f. 31. Marts 1889.

f) Henrik Brink, født 17. Septbr. 1892, gift 7. Juni 1916 med Anna Rahbek, født 13. Jan. 1893 paa Gaarden »Lønborghøj«, Tarm Vestermark. Henrik Brink overtog Faderens Gaard paa Tarm Vestermark, og der bor han og Hustru endnu.

1) Hannah Helene Brink, født 22. Jan. 1918.
2) Hans Ulrik Brink, f. 2. Juli 1920, død 12. Juni 1938.
3) Edith Brink, f. 23. Dec. 1922.
4) Ragnhild Brink, f. 26. Novbr. 1926.
5) Jens Peter Brink, f. 1. Decbr. 1928, død.
6) Jytte Brink, f. 3. Aug. 1931.

g) Eva Elise Brink, født 30. Aug. 1890, gift 4. Novbr. 1915 med Søren Christensen Rahbek, født 6. Jan. 1890. — De overtog Sørens Fødegaard »Lønborghøj« paa Tarm Vestermark, og der bor de endnu. Søren Rahbeks og Henrik Brinks er altsaa dobbeltslægtet.

1) Sine Rahbek, født 11. Dec. 1917.
2) Hans Rahbek, f. 21. April 1920.
3) Poul Rahbek, f. 22. Dec. 1921.
4) Holger Thue Rahbek, f. 17. Maj 1924.
5) Gerda Rahbek, f. 7. Jan. 1927.
6) Helga Rahbek, f. 1. Aug. 1931.

h) Peder Christian Brink, født 8. Dec. 1893, gift 30. Oktbr. 1919 med Johanne Sørensen, f. 13. Maj 1897 i Tarm. Efter at de var gift, fik de Slagterforretning i Sdr. Lem, og denne har de drevet siden.

1) Hans Henrik Brink, født 25. Dec. 1920.
2) Gudrun Brink, f. 29. Jan. 1924.
3) Jens Martin Brink, f. 29. April 1928.
4) Ellen Brink, f. 9. Novbr. 1931.
5) Axel Brink, f. 15. Septbr. 1934.

i) Jens Abildtrup Brink, født 11. Oktbr. 1895, gift 1. Maj 1920 med Nanna Gunhilde Rosting, født 12. Dec. 1895 i Thisted Landsogn. — J. A. Brink er Tandlæge i Hornbæk ved Randers. Ud-

dannelse: Præliminæreksamen i Tarm 1912, Tandlægeeksamen 1916, Assistenttjeneste 1916—1918 i Randers hos Tandlæge N. Chr. N. Haahr, derefter et Aar Kystartillerist, samtidig med i nogle af de sidste Maaneder Assistent i Valby hos Tandlæge Fritz Busch. 1919—20 Assistent hos Tandlæge Mejndor, Aarhus, til 1. Maj 1920. Fra dette Tidspunkt praktiseret selvstændigt i Randers.

1) Else Margrethe Brink, født 2. Maj 1921.

2) Helle Merete Brink, f. 1. Maj 1924.

3) Karen Rostgaard Brink, f. 16. Maj 1930.

D. Jensine Marie Pedersen, Datter af P. Chr. Jensen, Albæk Mølle, født 2. Juli 1857, død 13. Marts 1865.

E. Karen Cathrine Pedersen, født 14. Oktbr. 1860, hjemmedøbt 18. Oktbr., publiceret i Kirken 9. Dec. Faddere: Pige Ane Magrethe Thomasdatter af Albæk Mølle, Nielsine Ebbesdatter, Chr. Rahbeks Hustru i Albæk, Gaardmændene Mikkel Lakiær, Mads Korsgaard og Christen Christensen i Aanum. Konfirmeret i Skjern Kirke 1875 med Karakter mg? for Kundskab og mg for Opførsel; hun stod paa Kirkegulvet som Nr. 3. Viet i Skjern Kirke 6. Septbr. 1883 til Ungkarl og Bager Christen Nielsen Grønlund, Engsig, født paa Voldbjerg Mark i He Sogn 27. Febr. 1858. Forlovere: Møller Peder Christian Jensen i Skjern og Carl Peder Grønlund, Voldbjerg Mølle.

Chr. Grønlund begyndte som Bager paa Bredgade i Skjern By 1882, siden tillige Vognmand, Hotelejer 1899. Hotellet, som han ombyggede, bærer endnu hans Navn og hedder »Grønlunds Hotel«. Tillige byggede han Tugthusudsalget, Posthuset og Biografen, de to sidste Ejendomme sammen med Tømmerhandler Jessen, boede tilsidst i Gl. Lægebolig, altsammen i Skjern. Her døde han 15. Novbr. 1921, og hans Enke bor endnu i Gl. Lægebolig.

a) Carl Peder Christian Grønlund, født 5. Marts 1899, døbt 26. Marts. Faddere: Kone Jensine Brink af Tarm, Møller Jens Pedersen, Isenkræmmer Holm, Pige Hedevig Vittendorff, Pige Marie Brink, alle af Skjern. (Der foreligger vist en Fejlskrivning i Kirkebogen. Der staar Kone Jensine Brink af Tarm. Det skulde nok være Thomassine Brink.) Viet 30. Oktbr. 1926 til Johanne Margrethe Bangsholt fra København, født 5. Novbr. 1894. De har Skotøjsforretning paa Bredgade i Skjern.

1) Christian Grønlund, født 10. Dec. 1927.

2) Aksel Grønlund, f. 19. Septbr. 1929.

3) Karen Margrethe Grønlund, f. 16. Marts 1933.

F. Jens Pedersen, født 10. Oktober 1864, hjemmedøbt 10. Oktbr., publiceret i Kirken 29. Novbr. Faddere: Pigen Mette Marie Akselsen af Foersom, Gaardmand Christen Christensen af Aanum, Gaardejerne Christen Lauridsen og Therkild Christiansen af Lundenæs og Ungkarl Jens Iversen af Østerskjern. Konfirmeret første Søndag efter Paaske, 28. April 1879, med Karakter: Kundskab mg Opførsel mg og stod som Nr. 4 paa Kirkegulvet. Viet 1. Juni 1905 til Molly Elise Dalgaard, Datter af Garver Chr. Dalgaard, Skjern, født 25. Maj 1869.

Jens Pedersen overtog Faderens Mølleri og Forretning og drev den frem til en stor Korn- og Foderstofforretning i Skjern By. Allerede som Dreng var han udrustet med store Evner og gode Kundskaber. Jeg har set en Sangbog, som han skrev som Dreng. Den var ualmindelig godt og pænt skreven. Det var derfor heller ikke saa mærkeligt, at han siden kom meget med i det offentlige Liv.

Fra ung af sluttede han sig til »Indre Mission« og blev en af de ledende indenfor Samfundet. Han var saaledes i Menighedsraadet og Indre Missons Samfundsraad fra disse Raads Oprettelse og til sin Død. Medstifter af A/S Skjern Missionshotel og varetog Kassererposten til 1931. Formand i K. F. U. M. fra 1890 til 1910. I Repræsentantskabet for Københavns Kirkefond.

Af andre offentlige Hverv kan nævnes: Direktør i A/S Skjern Bank fra dens Oprettelse i 1906 til sin Død. I Bestyrelsen for A/S Eriksen & Christensen, Esbjerg, i Bestyrelsen for Kvindeseminariet i Aarhus. Endvidere i 3 Perioder Medlem af Skjern Sogneraad fra 1. Jan. 1900 til 31. Marts 1913 og dets Formand fra 6. April 1904 til 6. Maj s. A. (Kommunekontoret, Skjern). Medlem af Skolekommissionen i en meget lang Aarrække. Desuden havde han været i Bestyrelsen for Ringkøbing Bank, Skjern Vandværk og Haslev Gymnasium, samt Kirkeværge. Han var Medejer af Skjern Elektricitetsværk til det overgik til Kommunen.

Jens Pedersen døde 25. Juli 1932, og hans Enke Fru Molly Pedersen har siden afhændet Bygningerne inde midt i Skjern By og bygget en Villa syd for Kirken, hvor hun bor nu.

Plejebørn:

a) Bankkasserer Aitsi Erhardt Christian Dalgaard Jensen, født i

Port Arthur, Kina, den 8. Aug. 1903, gift den 15. Juli 1930 med Alma Christiane Nørgaard Nielsen, født den 29. Decbr. 1903 i Skjern.

1) Maria Magdalene Dalgaard Jensen, f. 25. Maj 1931.
2) Karen Dalgaard Jensen, f. 26. Juli 1933.
3) Ellen Dalgaard Jensen, f. 27. Oktbr. 1936.
4) Bodil Dalgaard Jensen, f. 27. Novbr. 1939.

b) Erna Mønnig, født den 7. Septbr. 1910 i Berlin; gift den 10. April 1937 med Alfred Lem Nielsen, født den 17. April 1910 i Kibæk.

Desuden havde Peder Christian og Mette Marie to dødfødte Tvillinger.

VII. Den syvende af Thomas Madsens Børn er Madsine Thomasdatter, født 29. Oktbr. 1825 i Albæk Mølle, gift 16. Oktober 1853 med Jens Abildtrup Jensen, født 18. Novbr. 1821, Søn af Jens Hansen, Gaardmand i Stensig i Sedding og Christiane Jensdatter. Forlovere: P. C. Jensen, Skjern, og Jakob Jensen, Sedding. Efter Fadderne ved Jens's Daab at slutte, hvoraf der var fra Abildtrup i Vorgod, skal Navnet nok stamme fra Abildtrup der.

De fik Jens's Fødegaard »Stensiggaard« i Sedding, en af Sognets bedste. Jens døde 8. Septbr. 1881 af en Hjertesygdom, og Madsine eller Sine Abildtrup, som hun blev kaldt, levede til 6. April 1913. Hun var altsaa Enke i 32 Aar. I en Del Aar havde hun selv Gaarden, men afhændede den saa til sin Forkarl Hans Peder Mouridsen og gik paa Aftægt. Hun havde nemlig ingen Børn. Af ældre Folk i Sognet mindes hun endnu som en lille, pæn, klog Kvinde, der var fuldstændig aandsfrisk op i den høje Alderdom. Hun var afholdt og anset i Sedding.

VIII. Anne Magrethe Thomasdatter, født 29. April 1866 med Ungkarl Peder Nielsen, Søn af Niels Peder Nielsen, Halby i Stauning, født 1836. Forlovere: Møller Peder Chr. Jensen og Gaardmand Niels Peder Nielsen, Halby, Stauning. Grethe, som hun i daglig Tale kaldtes, har altsaa været 38 Aar, da hun blev gift og han 6 Aar yngre.

Det kan tænkes, at han har opholdt sig hos Terkild Christiansen paa Lundenæs, der var gift med hans Moster Mariane, og at Peder Nielsen og Grethe herfra har lært hinanden at kende. De fik først i Sedding en Gaard, som de solgte efter nogle Aars Forløb og købte

saa i Langtind i Hanning en Gaard, hvor de boede i mange Aar; her døde de som Aftægtsfolk. Peder Nielsen døde 9. Oktbr. 1913, Grethe d. 4. Decbr. 1915. Ægteskabet var barnløst.

I Overensstemmelse med anførte Kilder, Kirkebøgerne, mundtlige og skriftlige Meddelelser af Slægtsmedlemmer.

Stauning pr. Skjern, d. 28. Septbr. 1940.

Chr. A. Søgaard.